

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานฉบับนี้ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับตุรกี (FTA ไทย-ตุรกี) โดยจะแบ่งเป็นสามส่วนคือ การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน และทำที่การเจรจาความตกลงการค้าเสรีและมาตรการรองรับต่างๆ โดยจะศึกษาศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าและบริการโดยอาศัยข้อมูลทางการค้า และการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า ทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน ตลอดจนความตกลงการค้าเสรีที่ผ่านมาของตุรกี เพื่อประเมินท่าทีในการเจรจาทางการค้าของตุรกีด้วย นอกจากนี้ ยังศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าต่อเศรษฐกิจในภาพรวมและรายการกลุ่มสินค้าและภาคบริการโดยรวม โดยใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการศึกษาของสหภาพยุโรปในการทำความตกลงการค้าเสรีนี้ นอกจากนี้ ยังพิจารณาผลกระทบในมิติอื่นๆ เช่น ด้านการเมือง ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อหาข้อสรุปว่าไทยควรจะทำความตกลงการค้าเสรีกับตุรกีหรือไม่ ถ้าหากต้องการที่จะทำความตกลงการค้าเสรีนี้ควรกำหนดขอบเขตขนาดไหน และควรจัดทำความตกลงการค้าเสรีนี้อย่างไร

ส่วนที่ 1: การค้าสินค้า

การค้าสินค้านระหว่างไทยกับตุรกีเชิงเปรียบเทียบและศักยภาพการแข่งขันรายสินค้า

ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการค้าสินค้านระหว่างไทยกับตุรกีนั้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 มูลค่าการส่งออกของตุรกีมายังอาเซียนมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 1 โดยตุรกีส่งออกไปไทยเพียงร้อยละ 0.15 ของการส่งออกของตุรกีไปยังโลก หรือเป็นอันดับที่ 83 ของโลกและอันดับที่ 4 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ มาเลเซียและอินโดนีเซีย ในทางกลับกัน มูลค่าดังกล่าวคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.13 ของการนำเข้าทั้งหมดของไทย ในขณะที่มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปตุรกีมีสัดส่วนร้อยละ 2.71 ของการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี โดยไทยส่งออกไปตุรกีได้ร้อยละ 0.52 ของการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี เป็นอันดับที่ 35 ของโลกและอันดับที่ 3 ของอาเซียนรองจากอินโดนีเซียและเวียดนาม หรือในมุมมองกลับ มูลค่าดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 0.49 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย

ทั้งนี้ จากการเปรียบเทียบศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าโดยใช้ดัชนี Revealed Comparative Advantage (RCA)¹ และ Trade Specialization Index (TSI)² ของสองประเทศ พบว่า กลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดตุรกี ซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญได้ 5 กลุ่ม คือ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (พิกัด 29) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (พิกัด 39) ยางและของทำด้วยยาง (พิกัด 40) เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์

¹ ดัชนี RCA เป็นเครื่องมือในการประเมินความสามารถในการส่งออกรายสินค้าของประเทศต่างๆ จากการเปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกสินค้าที่ต้องการศึกษาของประเทศนั้นต่อการส่งออกทั้งหมดของประเทศนั้นกับสัดส่วนการส่งออกของสินค้านั้นๆ ของโลกต่อการส่งออกของโลกทั้งหมด หากดัชนี RCA ของสินค้าใดมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการแข่งขันเนื่องจากมีความสามารถในการส่งออกไปยังตลาดโลกสูงกว่าคู่แข่งโดยเฉลี่ย ประเทศที่มีค่า RCA สำหรับสินค้าหนึ่งๆ สูงกว่าจะมีแนวโน้มว่ามีความสามารถในการแข่งขันสำหรับสินค้านั้นสูงกว่าประเทศที่มีค่า RCA ของสินค้านั้นต่ำกว่า

² ดัชนี TSI จะสะท้อนให้เห็นดุลการค้ารายสินค้า และเปรียบเทียบความสามารถในการส่งออกของแต่ละประเทศจากสถานะการเป็นผู้ส่งออกสุทธิ (Net exporter) หรือการได้เปรียบดุลการค้า ซึ่งดัชนี TSI มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 ถ้าดัชนี TSI มีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าได้เปรียบดุลการค้าและมีความสามารถในการส่งออกสินค้านั้น

เครื่องจักร และอื่นๆ (พิกัด 84) และ เครื่องจักร เครื่องอุปกรณไฟฟ้า เครื่องอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์ และอื่นๆ (พิกัด 85) โดยสินค้าพิกัด 29 84 และ 85 เป็นกลุ่มที่ไทยมีศักยภาพในการรุกตลาดตุรกีสูงสุดเนื่องจากเป็นรายการที่ไทยแข่งขันได้ดีในตลาดโลกและตุรกีขาดความสามารถในการแข่งขัน ส่วนกลุ่มสินค้าที่ไทยอาจมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดตุรกีซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญและควรนำมาวิเคราะห์ในเชิงลึกต่อไป ได้แก่ ยานบกนอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรราง และส่วนประกอบ (พิกัด 87) ในขณะที่กลุ่มสินค้าอ่อนไหวซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้จำพวกส้มหรือเปลือกแดง (พิกัด 08) พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ (พิกัด 57) ผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเซต (พิกัด 60) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกาย (พิกัด 61 และ 62) ของทำด้วยสิ่งทอที่จัดทำแล้วอื่นๆ ของเป็นชุด เสื้อผ้าที่ใช้แล้วและอื่นๆ (พิกัด 63) และเฟอร์นิเจอร์ เครื่องประทีปโคมไฟ เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายที่มีแสงสว่างและอาคารสำเร็จรูป (พิกัด 94)

สรุปศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้าปี พ.ศ. 2556

ด้าน การนำเข้า	ด้านการส่งออก				
	กลุ่มสินค้าที่ไทย ขาดศักยภาพ แต่ ตุรกีมีศักยภาพ ($RCA_{th}<1$ และ $RCA_{tk}>1$)	กลุ่มสินค้าที่ไทย ขาดศักยภาพ เช่นเดียวกับตุรกี ($RCA_{th}<1$ และ $RCA_{tk}<1$)	กลุ่มสินค้าที่ไทย มีศักยภาพ แต่ แข่งขันได้ดีน้อยกว่า ตุรกี ($RCA_{th}>1$ แต่ $RCA_{th}<RCA_{tk}$)	กลุ่มสินค้าที่ไทย มีศักยภาพ และ แข่งขันได้ดีกว่าตุรกี ($RCA_{th}>1$ และ $RCA_{th}>RCA_{tk}$)	กลุ่มสินค้าที่ไทย มีศักยภาพ แต่ ตุรกีขาดศักยภาพ ($RCA_{th}>1$ และ $RCA_{tk}<1$)
กลุ่มสินค้าที่ ตุรกีนำเข้า มากกว่าส่งออก ($TSI_{tk}<0$)	(8) พิกัด 52 72 74 และ 76 (15 28 32 51 59)	(6) พิกัด 27 30 48 และ 90 (01 06 12 13 31 36 37 38 42 45 46 47 49 50 53 64 65 66 67 75 78 79 81 82 86 88 91 92 95 97 และ 99)	(4) พิกัด 54 และ 71 (55 และ 83)	(2) สินค้าที่ไทยมี ศักยภาพในตลาด ตุรกี พิกัด 39 และ 40	(1) สินค้าที่ไทยมี ศักยภาพในตลาด ตุรกีมากที่สุด พิกัด 29 84 และ 85 (10 23 33 35 41 44 และ 80)
กลุ่มสินค้าที่ ตุรกีส่งออก มากกว่านำเข้า ($TSI_{tk}>0$)	(9) สินค้าอ่อนไหว พิกัด 08 57 60 61 62 63 และ 94 (14 18 24 43 68 70 และ 93)	(7) พิกัด 26 (02 04 05 09 22 และ 89)	(5) พิกัด 19 20 25 และ 73 (11 34 56 58 69 และ 96)	(3) พิกัด 87 (03 07 16 17 และ 21)	

ที่มา: มูลนิธิ สวค.

หมายเหตุ: RCA_{th} หมายถึง ค่า RCA ของไทย RCA_{tk} หมายถึง ค่า RCA ของตุรกี TSI_{tk} หมายถึง ค่า TSI ของตุรกี
พิกัดที่อยู่ในวงเล็บเป็นสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ (มีส่วนการส่งออกและการนำเข้าไม่ถึงร้อยละ 1 ของ
มูลค่าการค้าส่งออกและการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี ตามลำดับ)

ผลจากการทบทวนกฎเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องทางการค้าสินค้า และประเด็นที่มีความสำคัญต่อการเจรจาระหว่างไทยและตุรกี

ปัจจุบันหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการกำหนดและดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ คือ กระทรวงเศรษฐกิจ (Ministry of Economy) โดยมีกฎหมายด้านการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุด คือ กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศเลขที่ 2976 ค.ศ. 1984 (The Foreign Trade Regulation Law No. 2976 of 1984) และกฎหมายการค้าระหว่างประเทศของตุรกีดำเนินการตามกรอบข้อตกลงขององค์การการค้าโลก จากการทบทวนกฎเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องพบว่า กลุ่มสินค้าที่ตุรกีมีการปกป้องสูง ได้แก่ กลุ่มสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ พลาสติก วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ยาง และสินค้าเกษตร ซึ่งมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมถึงมาตรการในการปกป้องกลุ่มสินค้านี้ดังกล่าวดังนี้

ประเด็นมาตรการปกป้องของตุรกี

- การเจรจาอุปถัมภ์ส่งผลให้ตุรกีต้องผูกพันสินค้าเกษตรทุกประเภท โดยมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 72 และผูกพันอัตราภาษีประมาณร้อยละ 33.5 ของรายการสินค้าอุตสาหกรรม โดยอัตราภาษีที่ผูกพันมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 17.4 แต่หลังจากตุรกีได้เข้าร่วมสหภาพศุลกากรสหภาพยุโรป-ตุรกีได้ใช้มาตรการทางภาษีศุลกากรเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป ส่งผลให้**การปกป้องสินค้าด้วยระบบภาษีมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าอุตสาหกรรม** เช่น ในปี พ.ศ. 2554 อัตราภาษีตามหลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN Rate) ในภาพรวมมีอัตราภาษีเฉลี่ยที่ร้อยละ 12.2 ซึ่งหากพิจารณาเฉพาะอัตราภาษี MFN Rate ในสินค้าเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 47.9 ในขณะที่อัตราภาษี MFN Rate ในสินค้าอื่นที่ไม่ใช่สินค้าเกษตรกรรม (HS 25-97) มีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 4.1
- **ตุรกีห้ามการส่งออกสินค้าใน 12 ประเภท** ด้วยเหตุผลทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยและวัฒนธรรม ซึ่งส่วนมากเป็นสินค้าเกษตรกรรม ในขณะที่เดียวกันตุรกีมีการกำหนด**สินค้าส่งออกที่จะต้องได้รับใบอนุญาตทั้งสิ้น 24 ประเภท**สินค้าส่วนมากเป็นสินค้าเกษตรกรรมเช่นกัน
- **ตุรกีมีการกำหนดรายชื่อสินค้าที่ห้ามนำเข้า 10 หมวดสินค้าและกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มบางประเภท** เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการนำเข้าของสหภาพยุโรป
- อย่างไรก็ตาม สินค้าบางประเภทที่ต้องนำเข้ามายังตุรกี**จำเป็นต้องมีการออกใบอนุญาตในการนำเข้ามา มีจำนวนทั้งสิ้น 14 หมวดสินค้า** และตุรกีเพิ่งมีการเก็บอากรแสตมป์สำหรับนำเข้าเครื่องตีแมลงกอลและผลิตภัณฑ์ยาสูบในปี พ.ศ. 2550 และในปัจจุบันมีการเก็บเงินเข้ากองทุน Mass Housing Fund (MHF) จากการนำเข้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร HS รหัสขึ้นต้นด้วย 02 03 15 16 และ 23 รวมถึงมีการกำหนดภาษีการส่งออกหนังดิบ (Raw Skins) และเฮเซลนัทเพื่อเข้ากองทุนดังกล่าวอีกด้วย
- ตุรกีต้องจำกัดการใช้มาตรการทางเทคนิคต่อการค้าเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป ในปัจจุบันตุรกีมีการกำหนดมาตรฐานจำนวน 33,097 มาตรฐาน
- กระบวนการตรวจสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ที่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของสหภาพยุโรป รวมถึงมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชก็มีความสอดคล้องกับข้อตกลงขององค์การระหว่างประเทศ

- มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของตุรกียึดตามข้อตกลงของ WTO โดยมีการใช้มาตรการนี้กับ **ประเทศไทย 7 กรณี อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน พลาสติกและวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ ยาง และสินค้าहतอุตสาหกรรม** ต่างๆ
- **มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นได้มีการขยายขอบเขตให้ครอบคลุมการนำเข้า** **ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของสินค้า** ตุรกีมีการใช้มาตรการปกป้องจากเดิมเป็นมาตรการเฉพาะสินค้าขั้นสุดท้ายเท่านั้น ตุรกีมีการใช้มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นกับทุกประเทศในสินค้า ได้แก่ **เตารีดไอน้ำ เครื่องดูดฝุ่น รองเท้า จักรยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิด เส้นด้ายฝ้าย และไม้ขีดไฟ** และมีแนวโน้มที่จะขยายระยะเวลาในการใช้มาตรการนี้ให้ยาวขึ้นในการนำเข้าในสินค้าบางประเภท เช่น กรอบแว่นสายตา สินค้าเพื่อการท่องเที่ยว และกระเป๋าถือ เป็นต้น
- ตุรกีมีการกำหนดเรื่องกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่สหภาพยุโรปกำหนดและได้เข้าร่วมระบบ Pan-European Origin Cumulation System ซึ่งทำให้สามารถใช้วัตถุดิบจากประเทศใดก็ได้ที่อยู่ในความตกลง Pan-Euro-Mediterranean Partnership

ประเด็นมาตรการส่งเสริม

- ตุรกีได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับประเทศที่สาม รวมทั้งระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) เช่นเดียวกับที่กำหนดในระบบการค้าของสหภาพยุโรป จากข้อผูกพันดังกล่าวทำให้ตุรกีได้ดำเนินการลดภาษีหรือยกเลิกภาษีในสินค้าอุตสาหกรรมภายใต้พิกัดภาษีศุลกากร HS 25-97 และมีการเปิดเสรีในสินค้าเกษตรกรรมบางประเภทรวมทั้งสินค้าเกษตรกรรมแปรรูปด้วย **การให้สิทธิพิเศษทางภาษีสำหรับสินค้าเกษตรกรรมส่วนมากจะดำเนินการผ่านการให้โควตาภาษี (Tariff-Rate Quotas)** โดยเป็นสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป รวมทั้งสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ สารอะครีโลไนไตรล์ (Acrylonitry) และคอมเพรสเซอร์ ที่มีการกำหนดโควตาอัตราภาษีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 โดยประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าวเป็นประเทศคู่ภาคีความตกลงการค้าเสรีกับตุรกีทั้งสิ้น
- ตุรกีมีมาตรการในการส่งเสริมการลงทุน (Investment Encouragement Programme: IEP) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในภูมิภาคต่างๆ ของตุรกี โดยมีกระทรวงเศรษฐกิจของตุรกีเป็นผู้พิจารณา โดยโครงการลงทุนที่ได้รับประกาศนียบัตรจาก IEP **จะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีในการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์**ที่จะนำมาใช้ในกระบวนการผลิต นอกจากนี้ยังจะได้รับ **การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม**อีกด้วย โดยส่วนมากเป็นการส่งเสริมให้กับผู้ผลิตเพื่อส่งออก
- **ตุรกีมีการอุดหนุนสินค้าเกษตร 16 รายการ** เพื่อการพัฒนาศักยภาพการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมแปรรูปของตุรกี และมีธนาคารเพื่อการส่งออกให้การสนับสนุนทางการเงิน
- มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การยกเว้นภาษี และการลดหย่อนภาษี เช่น การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษ การทำ R&D การศึกษา และการส่งออกสินค้าและบริการ เป็นต้น

การเปรียบเทียบความตกลงการค้าเสรีที่ตุรกีได้ทำกับประเทศอื่น

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีของตุรกีกับประเทศคู่ภาคีในทั้ง 3 ความตกลง ได้แก่ ตุรกี-อียิปต์ ตุรกี-ชิลี และตุรกี-เกาหลีใต้ แนวทางการเจรจายึดถือกรอบของความตกลงขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) (ภายใต้ความตกลงของ WTO และ GATT 1994) เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี การปฏิบัติต่อสินค้าเกษตรกรรม มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการตอบโต้การอุดหนุน มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น การประเมินมูลค่าทางศุลกากร มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น โดยในแต่ละความตกลงได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าความตกลงที่ได้รับการยินยอมจากแต่ละฝ่ายนั้น ต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่แต่ละประเทศภาคีได้ลงนามไว้ในข้อตกลงในประเด็นต่างๆ ต่อ WTO และการปฏิบัติที่เกิดขึ้นต้องไม่ขัดต่อหรือผิดจากเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ภายใต้ข้อตกลงต่อ WTO เนื่องจากทั้ง 4 ประเทศที่ได้คัดเลือกเพื่อมาทบทวนในรายงานฉบับนี้ ล้วนเป็นสมาชิก WTO ทั้งสิ้น แต่ในกรณีของความตกลงตุรกี-อียิปต์ ตุรกีได้ถอดแบบความตกลงมาจากความตกลงที่อียิปต์มีต่อสหภาพยุโรป (Egypt-EU Association Agreement) ทั้งในรายการสินค้าและระยะเวลาของการลดหย่อนภาษีศุลกากรเรียกเก็บจากสินค้าอุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

การจำแนกพิภพศุลกากรในทั้ง 3 ความตกลงเป็นไปตามระบบ Harmonized Commodity Description and Coding System ซึ่งทำให้เกิดความสอดคล้องกันในการอ้างถึงรายการสินค้าในแต่ละความตกลง และอีกสิ่งหนึ่งที่ยืนยันว่าความตกลงทั้ง 3 นั้นเป็นไปตามแนวปฏิบัติของ WTO คือ การใช้อัตราภาษีตามหลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) และหากมีอัตราภาษีที่ต่ำกว่าซึ่งเป็นผลมาจากการเจรจาในเวทีของ WTO ให้ยึดอัตราภาษีนี้เป็นอัตราภาษีฐาน

เมื่อลงรายละเอียดถึงรายการสินค้าที่ได้รับการปกป้องจากตุรกีในแต่ละความตกลงนั้น พบว่ารายการสินค้าที่มีการปกป้องแตกต่างกันไปในแต่ละความตกลง แต่ถึงกระนั้น โดยรวมแล้วสินค้าเกษตรจะได้รับการปกป้องในระดับที่สูงกว่าสินค้าอุตสาหกรรม

ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ ตุรกีเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับอียิปต์เพียง 27 รายการเท่านั้น แต่ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเจรจาเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรเพิ่มเติมเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้แล้ว ในด้านสินค้าอุตสาหกรรม ตุรกียินยอมให้สินค้าจากอียิปต์เข้าสู่ตลาดตุรกีได้ทุกชนิด บางชนิดสามารถเข้าได้โดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรนำเข้านับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ แต่สำหรับสินค้าที่อยู่ในรายการ 4 รายการแนบท้ายความตกลงจะได้รับการลดหย่อนภาษีอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ ภายในปี พ.ศ. 2563 ภาษีศุลกากรนำเข้าในทุกรายการจะเป็น 0 ทั้งหมด ส่วนสินค้าทั้ง 6 รายการที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี ภายใต้ความตกลงตุรกี-อียิปต์นั้น ปรากฏอยู่ในรายการที่ 2 ของความตกลงฉบับนี้ หมายความว่า สินค้าทั้ง 6 รายการนี้จะได้รับการลดหย่อนภาษีอย่างค่อยเป็นค่อยไปและตุรกีจะต้องยกเลิกภาษีนำเข้าบังคับใช้กับสินค้าเหล่านี้ภายในปี พ.ศ. 2557

นอกจากนี้ ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ยังสะท้อนถึงอิทธิพลของสหภาพยุโรปที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศของตุรกี ซึ่งน่าจะมีผลต่อการเจรจาระหว่างตุรกี และประเทศที่กำลังเจรจาความตกลง

การค้าเสรีกับสหภาพยุโรปด้วย ดังนั้น สหภาพศุลกากรตุรกี-สหภาพยุโรปน่าจะมีบทบาทอย่างมากต่อการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี

ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซีลี กำหนดให้ตุรกียกเลิกภาษีศุลกากรนำเข้าเรียกเก็บจากสินค้าของซีลีทั้งหมด ยกเว้น 6 รายการสินค้าในพิกัด 4012 (ยางนอกชนิดอัดลมที่หล่อดอกใหม่หรือที่ใช้แล้ว ดอกยาง และยางรอง) ที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีใดๆ ที่มีการระบุไว้ในความตกลง สำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกีที่อยู่ในพิกัด 39 และ พิกัด 60-62 จะได้รับการลดหย่อนภาษีอย่างค่อยเป็นค่อยไปในการเข้าสู่ตลาดซีลี สำหรับสินค้าเกษตรนั้น ตุรกีได้เปิดเสรีให้กับสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในซีลีเพียง 314 รายการ แต่ในขณะเดียวกัน สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี (ที่ไม่ได้ระบุอยู่ในตารางรายการอ่อนไหว ซึ่งจะได้รับการลดหย่อนภาษีอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสามารถนำเข้าได้อย่างปลอดภาษีในปี พ.ศ. 2560) สามารถเข้าสู่ตลาดซีลีอย่างปลอดภาษีได้ทันทีเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้

ในความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ สินค้าเกษตรจากทั้งตุรกีและเกาหลีใต้ได้รับการปกป้องในระดับที่ค่อนข้างสูง สังเกตได้จากการที่ทั้งสองประเทศยินยอมเปิดตลาดการค้าสินค้าเกษตรเพียงร้อยละ 52 ของรายการสินค้าเกษตรทั้งหมด และใช้ระยะเวลาถึง 10 ปีนับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ด้านสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าในพิกัด 39 จะได้รับการยกเว้นภาษีทันทีหรือได้รับการยกเว้นภาษีภายในปีที่ 6 นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ พิกัด 40 จะได้รับการยกเว้นภาษีทันทีหรือได้รับการยกเว้นภาษีภายในปีที่ 4 นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ พิกัด 57-63 จะได้รับการยกเว้นภาษีทันทีหรือได้รับการลดหย่อนภาษีอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งสินค้าจะปลอดภาษีภายในปีที่ 8 นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ และพิกัด 87 จะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับพิกัด 57-63 คือ จะได้รับการยกเว้นภาษีทันทีหรือได้รับการยกเว้นภาษีภายในปีที่ 8 นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
- ความตกลงการค้าเสรี ตุรกี-อียิปต์ ลงนามเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2548 และ มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550 - มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหภาพยุโรป	- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากอียิปต์ทั้งหมด นับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ - อียิปต์ทยอยยกเลิกอัตราภาษีนำเข้า	- ทั้งสองประเทศตกลงที่จะยกเลิกการจำกัดปริมาณนำเข้าในการค้าระหว่างกัน - ทั้งสองประเทศตกลงที่จะยกเลิกการจำกัดปริมาณส่งออกในการค้าระหว่างกัน	- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรที่เรียกเก็บจากอียิปต์ทั้งหมด รวม 17 รายการ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ ประเภทพืชหัว เช่น มันฝรั่ง ผักกาดหอม แครอท พืช	- ทั้งสองประเทศตกลงที่จะไม่ใช้มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยเลือกปฏิบัติอย่างไร้เหตุผล และเป็นข้อจำกัดเพื่อกีดกัน	- ใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสะสม (Cumulative Rules of Origin) แบบที่มีชื่อเรียกว่า Diagonal Cumulation หรือการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบสามทาง ซึ่งอนุญาตให้ประเทศภาคี	- ลักษณะและขอบทหลายด้านของความตกลงนี้เป็นไปตามความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป ซึ่งมีผลต่อรูปแบบของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ดังนั้น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่นำมาใช้ในความตกลงนี้จึงมี

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
ผ่านความตกลงสมาคมสหภาพยุโรป (European Union Association Agreement) ที่จัดทำตามความร่วมมือสหภาพยุโรปเมดิเตอร์เรเนียน (Euro-Med Partnership)	สินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากตุรกี โดยจะเป็นศูนย์เกือบทั้งหมดภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560 (เหลือ 23 รายการ ส่วนใหญ่เป็นรายการยานพาหนะ เครื่องมือ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ซึ่งอัตราภาษีจะเป็นศูนย์ทุกรายการภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2563)		สมุนไพรและเครื่องเทศที่เป็นที่นิยมในการประกอบอาหารของทั้งสองภาคี รวมไปถึงผลไม้หลักที่สร้างรายได้ให้กับอียิปต์ - อียิปต์ยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรที่เรียกเก็บจากตุรกีทั้งหมด รวม 10 รายการ ส่วนใหญ่เป็นพืชตระกูลถั่วและผลไม้เมืองหนาว และผลิตภัณฑ์จากสินค้าเหล่านี้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบอบแห้ง หรือการสกัดน้ำมันซึ่งเป็นสินค้าที่มีศักยภาพของตุรกี	การค้าสินค้าเกษตรระหว่างกัน - มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่มีผลบังคับใช้นั้นต้องเป็นไปตามแนวทางและขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ใน GATT 1994 และความตกลงที่สำคัญของ WTO	สามารถใช้และเอื้อประโยชน์ให้กับวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตจากประเทศที่สามที่ไม่ได้ครอบคลุมอยู่ในความตกลง แต่มีการระบุรายชื่อประเทศที่สามในความตกลง ³ - กฎที่ใช้ประกอบด้วย Wholly Obtained และ Substantial Transformation โดยส่วนใหญ่สินค้าเกษตรและประมงจะใช้กฎ Wholly Obtained - ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> เกณฑ์มูลค่าเพิ่มขึ้นต่ำ (A minimum 	ลักษณะเหมือนกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีการใช้ในความตกลงอื่นๆ ที่มีการเจรจาและจัดทำภายใต้ความร่วมมือ Euro-Med - ตุรกีเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมให้อียิปต์ทั้งหมดนับตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ดังนั้นภายใต้ความตกลงการค้าเสรี ตุรกี-อียิปต์ จึงไม่มีรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่ตุรกีปกป้องจากการนำเข้าของสินค้า อุตสาหกรรมที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ - อียิปต์เปิดตลาดสินค้า อุตสาหกรรมให้ตุรกีแบบค่อยเป็นค่อยไป และจะเปิดทั้งหมดภายในปี พ.ศ.

³ ประเทศที่สามที่มีการระบุไว้ ได้แก่ ประเทศในสหภาพยุโรป ประเทศในสมาคมการค้าเสรียุโรป (ไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์) ตุรกี ประเทศที่ร่วมลงนามในปฏิญญา Barcelona ได้แก่ แอลจีเรีย อียิปต์ อิสราเอล จอร์แดน เลบานอน โมร็อกโก ซีเรีย ตูนิเซีย องค์การบริหารแห่งชาติปาเลสไตน์และฉนวนกาซา รวมไปถึงหมู่เกาะแฟโร

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
					percentage of value-added that has taken place in the parties) • เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties) • ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties) • และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงใน ระดับ 4 หลัก (Change of tariff heading)	2563 - ความตกลงนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเปิดตลาดสินค้าเกษตร โดยสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ยังได้รับการปกป้องในการค้าระหว่างกันอยู่ สังเกตจากระดับการเปิดเสรีในตลาดสินค้าเกษตรที่ทั้งสองฝ่ายมอบให้แก่กันและกัน ซึ่งมีรายการสินค้าเกษตรที่ได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าถึงตลาดของคู่ภาคีเพียง 18 รายการสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในตุรกี และ 27 รายการสำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในอียิปต์ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองภาคีได้ตกลงที่จะหารือการเปิดตลาดสินค้าเกษตรเพิ่มเติมในอนาคต - อียิปต์ได้รับโอกาสในการเข้าตลาดสินค้าเกษตรในตุรกีมากกว่า

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
						<p>- กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าสร้างโอกาสให้แก่ทั้งตุรกี อียิปต์ และประเทศสมาชิกสมาคมสหภาพยุโรปอื่นๆ ในการใช้ประโยชน์ตามข้อได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบจากการนำเข้าวัตถุดิบในราคาที่ถูกลงและจากตลาดที่ใหญ่กว่าซึ่งครอบคลุมประเทศที่อยู่ในความตกลง Euro-Med ทั้งนี้ การได้ใช้ประโยชน์เหล่านี้จะสามารถเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับประเทศที่รวมอยู่ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดแบบสะสมสามทาง (ซึ่งรวมตุรกีและอียิปต์ด้วย)</p>

สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ชิลี

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
<p>- ชิลีเป็นประเทศแรกในกลุ่มละตินอเมริกาที่ตุรกีบรรลุความตกลงการค้าเสรีด้วยความตกลงการค้าเสรี-ความตกลงการค้าเสรี ตุรกี-ชิลีลงนามเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554</p>	<p>- ตุรกียกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากชิลีทั้งหมดตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ยกเว้นสินค้าหมวด 4012 (ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) 6 รายการ - ชิลีทยอยยกเลิกอัตราภาษีนำเข้าสินค้า อุตสาหกรรมที่เรียกเก็บจากตุรกี โดยจะเป็นศูนย์เกือบทั้งหมดในปีที่ 4 หรือ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 ยกเว้นสินค้าพิกัด 4012 (ยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง) 6 รายการ ที่ภาษีจะไม่เป็นศูนย์</p>	<p>- ภายใต้ความตกลง ทั้งสองฝ่ายต้องไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ เช่น ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการด้านกฎระเบียบมาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ที่จะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้า สินค้าจากและการส่งออก สินค้าไปยังอีกประเทศคู่ภาคี</p>	<p>- ตุรกีตกลงยกเลิกหรือให้สินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดในชิลี รวมกัน 314 รายการ แบ่งเป็น สินค้าที่ได้รับ การลดหย่อนภาษีสกุลการที่อัตราร้อยละ 100 จากอัตรา MFN 229 รายการ และรายการที่ได้รับการลดหย่อนภาษีสกุลการที่อัตราร้อยละ 50 จากอัตรา MFN 85 รายการ - ชิลีระบุ รายการสินค้าเกษตรอ่อนไหวสูงที่ไม่อยู่ในรายการผูกพันการลดภาษีสรรพสามิต 162 รายการ ส่วนใหญ่เป็นเนื้อสัตว์และสัตว์ที่บริโภคได้ นมและครีม และ</p>	<p>- เช่นเดียวกับสินค้า อุตสาหกรรม ภายใต้ความตกลงนี้ ทั้งสองฝ่ายต้องไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดใดๆ เช่น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง มาตรการด้านกฎระเบียบมาตรฐานทางเทคนิค มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น ที่จะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าสินค้า จากและการส่งออกสินค้า ไปยังอีก ประเทศคู่ภาคี - ชิลีสามารถคงระบบ Price Band ที่นำมาใช้กับสินค้าเกษตร ได้หากระบบดังกล่าวไม่ขัดกับสิทธิและความรับผิดชอบของชิลีภายใต้ WTO และ ภายใต้ระบบดังกล่าว</p>	<p>- อนุญาตให้คู่ภาคีสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ หากแต่เป็นการสะสมแบบสองทาง (Bilateral Cumulation of Origin) คือ วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในตุรกี (ชิลี) จะได้รับการพิจารณาเป็น วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าในชิลี (ตุรกี) หากมีการนำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต และได้รับถิ่นกำเนิดสินค้าขั้นสุดท้ายในชิลี (ตุรกี) - กฎที่ใช้ ประกอบด้วย Wholly Obtained และ Substantial Transformation โดยส่วนใหญ่สินค้า เกษตรและประมงจะใช้ กฎ Wholly Obtained</p>	<p>- ตุรกีเปิดตลาดสินค้า อุตสาหกรรมให้ชิลีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ (ยกเว้น 6 รายการสินค้าในหมวด 4012) ดังนั้น ภายใต้ความตกลงนี้จึงไม่มีสินค้า อุตสาหกรรมอ่อนไหวที่ตุรกีปกป้องจากสินค้านำเข้าที่มีถิ่นกำเนิดในชิลี - ชิลีเปิดตลาดสินค้า อุตสาหกรรมให้ตุรกีแบบค่อยเป็นค่อยไป และจะเปิดเสรีทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2558 (ยกเว้น 6 รายการสินค้าในพิกัด 4012) - ทั้งสองฝ่ายต่างมี 6 รายการสินค้า อุตสาหกรรมในหมวดยางนอกที่หล่อดอกใหม่หรือยางที่ใช้แล้ว ยางตัน และดอกยาง ที่ไม่ผูกพันการลดหรือเลิกภาษีแม้ความตกลงมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม</p>

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
			น้ำตาล ส่วนสินค้า เกษตรรายการ อื่นๆ อีก 37 รายการ (ที่ระบุไว้ใน Table B ของ Annex IV) จะทยอยลด อัตราภาษี จนเป็นศูนย์ ภายในปีที่ 6 หรือภายใน 1 มกราคม พ.ศ. 2560	ซีลีไม่ได้ให้สิทธิ พิเศษกับสินค้า เกษตรนำเข้า จากประเทศที่ สามที่ไม่ได้ ครอบคลุมอยู่ ในความตกลง นี้มากกว่าสิทธิ พิเศษที่มอบ ให้กับสินค้า เกษตรนำเข้า จากตุรกี	- ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความ ตกลงฯ ได้ กำหนดเกณฑ์ ต่างๆ ซึ่งอาจ ใช้เกณฑ์ใด เกณฑ์หนึ่ง หรือหลาย เกณฑ์ ประกอบกันได้ ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย • เกณฑ์ กระบวนการ เฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties) • ข้อกำหนด เกี่ยวกับปัจจัย การผลิตที่ต้อง ได้มาตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)	- โดยรวมแล้ว ตุรกีปกป้องภาค เกษตรมากกว่า ซีลี - กฎว่าด้วยถิ่น กำเนิดสินค้าที่มี ผลบังคับใช้ใน ความตกลงนี้เป็น กฎที่อนุญาตให้มี การสะสมถิ่น กำเนิดสินค้าแบบ สองทางได้ ซึ่ง สามารถสร้าง โอกาสในการ ขยายการค้า การลงทุนภายใน อุตสาหกรรม เดียวกันระหว่าง ประเทศคู่ภาคีใน ความตกลงนี้

สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมและข้อสังเกตสำคัญจากความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
<p>- เกาหลีใต้เป็นประเทศแรกและประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่มีความตกลงการค้าเสรีกับตุรกีในปัจจุบัน</p> <p>- ความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ลงนามเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2555 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2556</p> <p>- จัดทำเป็นชุดความตกลงประกอบด้วย</p> <p>(1) กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรี</p> <p>(2) ความตกลงการค้าสินค้า และ</p> <p>(3) ความตกลงการค้าบริการ และการลงทุน (อยู่ระหว่างการเจรจา)</p> <p>- กรอบความตกลงฯ</p> <p>ครอบคลุมการปกป้องและการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>การถ่ายทอด</p>	<p>- ตุรกีและเกาหลีใต้ตกลงทยอยยกเลิกอัตราภาษีที่เก็บระหว่างกันทั้งหมดภายในระยะเวลา 7 ปี (หรือภายในปี พ.ศ. 2563) โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่วันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ ยกเว้นรายการสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเหล็กและผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียมรถยนต์และจักรยานยนต์และหมวดสินค้าอื่นๆ บางรายการที่จะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์</p>	<p>- มีข้อบทเกี่ยวกับอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) โดยยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT Agreement) ที่เป็นไปตามความตกลงของการค้าโลกที่ได้มีการเจรจากันภายใต้ Uruguay Round</p>	<p>- ภายใน 10 ปี (หรือภายในปี พ.ศ. 2566) ทั้ง 2 ประเทศจะทยอยลดอัตราภาษีเป็นศูนย์ในสินค้าเกษตรกว่าร้อยละ 52 ของสินค้าเกษตรทั้งหมด ซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตรสำคัญที่ตุรกีปลูกและส่งออก เช่น ถั่ว ยาสูบ ลูกเกต แป้งข้าวสาลี และน้ำตาล และสินค้าส่งออกสำคัญของเกาหลีใต้ เช่น กิมจิ เป็นต้น</p>	<p>- มีข้อบทเกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) โดยยืนยันสิทธิและข้อผูกพันระหว่างกันภายใต้ความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS Agreement)</p>	<p>- ใช้หลักเกณฑ์สินค้าที่มีการผลิตหรือได้มาจากวัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) หรือหลักการดำเนินการ หรือแปรรูปอย่างเพียงพอในประเทศ (Substantial Transformation) - ส่วนใหญ่สินค้าเกษตรและประมงจะใช้กฎ Wholly Obtained - ในกรณี Substantial Transformation นั้น ความตกลงฯ ได้กำหนดเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือหลายเกณฑ์ประกอบกันได้ในแต่ละสินค้า ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • เกณฑ์กระบวนการเฉพาะ (A specific process that must have taken place in the parties) • ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ต้องได้มา 	<p>- ทั้ง 2 ประเทศเปิดตลาดสินค้าอุตสาหกรรมระหว่างกันทั้งหมดภายใน 7 ปี โดยส่วนใหญ่จะยกเลิกภาษีทั้งหมดตั้งแต่วันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้</p> <p>- ตุรกียินยอมเปิดตลาดสินค้าเกษตรให้กับคู่เจรจา คือ เกาหลีใต้ ในระดับที่สูงกว่าความตกลงการค้าเสรีระหว่างตุรกี-อียิปต์ และตุรกี-ชิลี โดยพิจารณาเปรียบเทียบจากจำนวนรายการสินค้าที่ตุรกีตกลงยกเลิกภาษี - สินค้าเกษตรอ่อนไหวของตุรกี เช่น เนื้อสัตว์และเครื่องในโยเกิร์ต เนยแข็ง ไข่เป็ด-ไข่ไก่ ดอกไม้จัดซื้อ มันฝรั่ง มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่ กระเทียม พริก มันสำปะหลัง</p>

ภาพรวม	สินค้าอุตสาหกรรม		สินค้าเกษตร		กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า	ข้อสังเกตสำคัญ
	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี	อุปสรรคภาษี	อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี		
เทคโนโลยี การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ นโยบายการ แข่งขัน และการค้าและ การพัฒนาที่ ยั่งยืน					ตามหลัก wholly obtained (Restrictions stating that specific inputs must be wholly obtained in the parties)	พืชตระกูลถั่ว ผลไม้ ข้าวสาลี ปลายข้าว น้ำตาล เป็นต้น โดยสินค้า อ่อนไหวของ ตุรกีที่พิจารณา จากดัชนี RCA ข้างต้น มี ความสำคัญใน แง่ของการที่ แสดงถึงการที่ ตุรกีต้องการที่จะ ปกป้องและมี ความเป็นไปได้ที่ จะตุรกีจะไม่ ยอมลดกำแพง ภาษีในสินค้า ชนิดดังกล่าว

ผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี

รายงานฉบับนี้ได้วิเคราะห์ผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีโดยอาศัยเครื่องมือ 2 แบบ คือ 1) การวิเคราะห์ศักยภาพของสินค้าไทยและตุรกีโดยใช้ดัชนี Revealed Comparative Advantage (RCA) และ Trade Specialization Index (TSI) และ 2) การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) โดยการวิเคราะห์แบบแรกจะเป็นการเปรียบเทียบศักยภาพของสินค้าผ่านความสามารถในการส่งออก และแบบที่สองจะอาศัยแบบจำลองในการวิเคราะห์ผลกระทบเศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคและรายกลุ่มสินค้า/อุตสาหกรรมที่มีนัยสำคัญ รวมถึงมิติสังคมภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ได้นอกจากนี้ การศึกษานี้จะใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งสองแบบนี้ในการคาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมใดที่จะได้รับผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีด้วย

การวิเคราะห์ศักยภาพของสินค้าไทยและสินค้าตุรกี (RCA/TSI)

จากการศึกษาข้อมูลการค้าสินค้านี้อันระหว่างไทยกับตุรกีนั้น พบว่ามูลค่าการค้าระหว่างสองประเทศยังไม่สูงนัก โดยอาเซียนและไทยพึ่งพาตุรกีมากกว่าที่ตุรกีพึ่งพาอาเซียนและไทยในด้านการค้าสินค้าเนื่องจากมูลค่าการส่งออกของตุรกีมายังอาเซียนมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 1 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของตุรกี โดยตุรกีส่งออกมาไทยเพียงร้อยละ 0.15 ของมูลค่าการส่งออกของตุรกี หรือเป็นอันดับที่ 83 ของการส่งออกทั้งหมดของตุรกี

และอันดับที่ 4 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าของตุรกีจากอาเซียนมีสัดส่วนร้อยละ 2.71 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี โดยตุรกีนำเข้าจากไทยคิดเป็นร้อยละ 0.52 ของการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี เป็นอันดับที่ 35 ของโลกและอันดับที่ 3 ของอาเซียนรองจากอินโดนีเซีย และเวียดนาม ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่า การจัดทำความตกลงการค้าเสรีน่าจะเอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายไทยในฐานะผู้ส่งออกในการรุกตลาดตุรกีมากกว่า

จากผลการวิเคราะห์ดัชนี RCA และ TSI ของสองประเทศ สามารถสรุปกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพและกลุ่มสินค้าอ่อนไหวของไทย โดย**สินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดตุรกี ซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญได้ 5 กลุ่ม คือ คือ พิกัด 29 39 40 84 และ 85** (ศักยภาพสูงสุดในสินค้าพิกัด 29, 84 และ 85) และ**สินค้าที่ไทยอาจมีศักยภาพในตลาดตุรกีโดยมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ พิกัด 54 71 และ 87** ในทางตรงข้าม **สินค้าอ่อนไหวที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ พิกัด 08 57 60 61 62 63 และ 94** ซึ่งผลสรุปดังกล่าวต้องนำไปประกอบกับผลการวิเคราะห์ที่ใช้แบบจำลอง GTAP เพื่อหาข้อสรุปผลกระทบในเชิงบวกและผลกระทบในเชิงลบที่มีต่อไทยจากการเปิดเสรีการค้าระหว่างกัน โดยจะทำการคัดเลือกกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบอย่างละ 3 กลุ่ม เพื่อวิเคราะห์เจาะลึกในเชิงห่วงโซ่มูลค่าต่อไป

นอกจากนี้ ตามข้อมูลศักยภาพการแข่งขันรายสินค้าของไทยเปรียบเทียบกับตุรกี ในปี พ.ศ. 2556 ยังไม่พบการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) เนื่องจากในทุกรายการที่ไทยแข่งขันได้ดีนั้น ไทยส่งออกมากกว่านำเข้าจากตุรกี ดังนั้น ประเด็นสำคัญจึงเป็นการขยายมูลค่าการค้าสินค้านี้ระหว่างกันเพื่อเพิ่มสัดส่วนของสินค้าไทยในตลาดตุรกี โดยเฉพาะในรายการที่สัดส่วนการส่งออกจากไทยไปตุรกียิ่งต่ำกว่าที่ไทยส่งออกไปโลก เช่น พิกัด 84 เป็นต้น

สรุปการวิเคราะห์รายกลุ่มสินค้าโดยใช้ดัชนี RCA และ TSI

กลุ่มสินค้า	ไทยขาดดุลกับตุรกี (TSIbilat<0) และสัดส่วนนำเข้าจากตุรกีมากกว่าจากโลก	ไทยขาดดุลกับตุรกี (TSIbilat<0) แต่สัดส่วนการนำเข้าจากตุรกีน้อยกว่าจากโลก	ไทยได้ดุลกับตุรกี (TSIbilat>0) แต่สัดส่วนส่งออกไปตุรกีน้อยกว่าไปโลก	ไทยได้ดุลกับตุรกี (TSIbilat>0) และสัดส่วนส่งออกไปตุรกีมากกว่าไปโลก
ที่ไทยมีศักยภาพในตลาดตุรกีสูงสุด			พิกัด 84 (41 และ 80)	พิกัด 29 และ 85 (10 23 33 35 และ 44)
ที่ไทยมีศักยภาพในตลาดตุรกี			พิกัด 39 40	
ที่ไทยอาจมีศักยภาพในตลาดตุรกี	(17)		พิกัด 54 87 (55 และ 21)	พิกัด 71 (83 03 07 และ 16)
อ่อนไหว	พิกัด 08 61 62 และ 63 (43 และ 93)	(18)	พิกัด 94 (14 68 และ 70)	พิกัด 57 และ 60 (24)

ที่มา: มุลนิธิ สวท.

หมายเหตุ: * พิกัดที่อยู่ในวงเล็บเป็นสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ (มีสัดส่วนการส่งออกและการนำเข้าไม่ถึงร้อยละ 1 ของมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าทั้งหมดของตุรกี ตามลำดับ)

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP)

ในการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง GTAP ภายใต้ข้อสมมติว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศ เป็นโครงสร้างฯ ณ ปี พ.ศ. 2550 ตามฐานข้อมูลล่าสุดของแบบจำลอง GTAP การศึกษานี้ได้พิจารณาความเป็นไปได้ของแนวทางความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีไว้ 3 กรณีหลัก คือ 1) กรณีที่ความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีคล้ายกับความตกลงที่ผ่านมาของตุรกีและประเทศอื่นๆ (Most Likely) 2) กรณีไทยและตุรกีเปิดตลาดสินค้าทั้งหมดและลดอุปสรรคทางการค้าบริการลงร้อยละ 20 (Ambitious) และ 3) การเปิดตลาดสินค้าทั้งหมดและลดอุปสรรคทางการค้าบริการลงร้อยละ 40 (Extreme) ซึ่งในกรณีที่ 1 ยังแบ่งย่อยลงไปเป็น 3 กรณีตามความตกลงทางการค้าที่ตุรกีทำกับอียิปต์ ซิลี และเกาหลีใต้⁴

ผลจากการศึกษาจากทุกกรณีให้ผลกระทบไปในทิศทางเดียวกันและไม่แตกต่างกันมากนัก ในภาพรวมขนาดของเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวประมาณร้อยละ 0.02-0.04 ในขณะที่ขนาดของตุรกีจะขยายตัวน้อยกว่าประมาณร้อยละ 0.00-0.02 การส่งออกของทั้งสองประเทศเพิ่มขึ้น แต่การส่งออกของตุรกีเพิ่มขึ้นมากกว่าการส่งออกของไทย การนำเข้าของทั้งสองประเทศมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่ต่างกันมากนัก คือ มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 0.03-0.06 เนื่องจากการนำเข้าของไทยและตุรกีเติบโตเร็วกว่าการส่งออก เป็นผลทำให้ทั้งสองประเทศมีการขาดดุลเล็กน้อย การจ้างงานของไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.02-0.05 และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในขณะที่การจ้างงานในตุรกีเพิ่มขึ้นน้อยกว่าทำให้ความเป็นอยู่ของตุรกีดีขึ้นน้อยกว่าตามไปด้วย นอกจากนี้ การลดอุปสรรคภาคบริการส่งผลดีกับทั้งสองประเทศ แต่ตุรกีจะได้รับผลประโยชน์มากกว่า

เมื่อพิจารณาผลกระทบรายสาขาของเศรษฐกิจไทย สาขาที่ได้ประโยชน์ (มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น) จากความตกลงการค้าเสรีไทยและตุรกี ได้แก่ สาขาพืชเส้นใย (52-53) ขนสัตว์และไหม (50-51) สิ่งทอ (57-59) และยานยนต์และชิ้นส่วน (87) สาขาที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ ได้แก่ อ้อย (17) น้ำตาล (17) ผลิตภัณฑ์ไม้ (เฟอร์นิเจอร์-94) อุปกรณ์ขนส่ง (86 88 89) อิเล็กทรอนิกส์ (85) และเครื่องจักรและอุปกรณ์ (84) ในขณะที่ผลกระทบรายสาขาของเศรษฐกิจตุรกีแสดงให้เห็นว่า เครื่องแต่งกาย (61-63) อุปกรณ์ขนส่ง (86 88 และ 89) น้ำตาล (17) และผลิตภัณฑ์ไม้ (94) ได้รับผลกระทบเชิงบวก ในขณะที่สาขาเกษตรกรรม เช่น ข้าวเจ้า (10) และข้าวเจ้าที่สีแล้ว (11) ได้รับผลกระทบเชิงลบ ดังนั้น ความตกลงทางการค้าระหว่างไทยและตุรกีจะต้องมีการแลกเปลี่ยนในการเปิดสาขาที่ตนเองมีความเสียเปรียบหรือไม่นำสาขาเหล่านี้เข้ามารวมเจรจาเลย

⁴ ประกอบด้วยสถานการณ์ (1) ไทยบรรลุข้อตกลงกับตุรกีได้ในการเปิดตลาดที่มีระดับความเสรีใกล้เคียงกับที่ตุรกีจัดทำในความตกลงการค้าเสรีอื่น (Likely Scenario) ซึ่งจำแนกเป็น 3 สถานการณ์ย่อยตามความตกลงฯ ที่ตุรกีจัดทำกับคูเวต อียิปต์ และอียิปต์แล้ว ได้แก่ (1.1) ระดับการเปิดตลาดเป็นไปตามความตกลงการค้าเสรีตุรกี-อียิปต์ (1.2) ระดับการเปิดตลาดเป็นไปตามความตกลงการค้าเสรีตุรกี-ซิลี (1.3) ระดับการเปิดตลาดเป็นไปตามความตกลงการค้าเสรีตุรกี-เกาหลีใต้ (2) ไทยบรรลุข้อตกลงกับตุรกีได้ในการเปิดตลาดสินค้าทั้งหมดและลดอุปสรรคทางการค้าและบริการลงร้อยละ 20 (Ambitious Scenario) และ (3) ไทยบรรลุข้อตกลงกับตุรกีได้ในการเปิดตลาดสินค้าทั้งหมดและลดอุปสรรคทางการค้าและบริการลงร้อยละ 40 (Extreme Scenario) แต่เนื่องจากข้อมูล GTAP แสดงว่าไทยและตุรกีไม่ได้มีอุปสรรคในภาคบริการระหว่างกัน (ad valorem equivalent = 0%) ผลลัพธ์ที่ได้จากสถานการณ์ที่ (2) และ (3) จึงไม่แตกต่างกัน ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงแสดงผลการศึกษาผลกระทบจากแบบจำลอง GTAP รวม 4 สถานการณ์ คือ สถานการณ์ที่ (1.1) (1.2) (1.3) และ (2)

บทบาทของสหภาพยุโรปในการเจรจาความตกลงการค้าเสรี

เนื่องจากไทยอยู่ในกระบวนการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป และตุรกีมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับทางสหภาพยุโรปอย่างลึกซึ้งภายใต้ความตกลงสหภาพศุลกากรสหภาพยุโรป และตุรกี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาบทบาทของสหภาพยุโรปในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับตุรกี โดยทบทวนความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป และใช้แบบจำลอง GTAP ในการวิเคราะห์ผลกระทบของการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับตุรกี และระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป

ความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป

- ในภาพรวม ความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป สะท้อนถึงทิศทางการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของทั้งสองฝ่ายได้อย่างชัดเจนว่าจะมีความใกล้ชิดมากขึ้นเรื่อยๆ กฎเกณฑ์และระเบียบทางการค้าที่สำคัญของสหภาพยุโรปได้ถูกอ้างอิงมาใช้ในความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป โดยตุรกีจะต้องปรับกฎเกณฑ์และระเบียบของตนเองภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้
- ขอบเขตของความตกลงนี้ครอบคลุมสินค้าเป็นหลักและอุปสรรคทางการค้าที่เป็นทั้งภาษีและมีใช้ภาษี ในขณะที่ภาคบริการ มีเพียงการกำหนดแนวทางการเจรจาในหัวข้อการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต่อไป ในส่วนของสินค้าทั้งสองฝ่ายยังให้การปกป้องสินค้าเกษตรโดยเปิดเจรจาในส่วนของสินค้าเกษตรแปรรูปเท่านั้น
- กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของสินค้าในความตกลงนี้มี 2 หลักเกณฑ์คือ Wholly-Obtained และ Product-Specific Rules แต่อนุญาตให้ใช้เกณฑ์ Diagonal Cumulation เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบของประเทศสมาชิกในกลุ่ม และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้าเสรีภายในกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น
- ดังนั้น ในการเจรจากับตุรกี คาดได้ว่าทางตุรกีต้องปกป้องสินค้าเกษตร และไม่น่าเปิดมากกว่าในกรณีของความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป ในขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมจะได้มีการปกป้องน้อยกว่ามาก ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ และระเบียบทางการค้าของสหภาพยุโรป ผ่านความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป นอกจากสินค้าเกษตรแล้ว สหภาพยุโรปยังสนใจปกป้องอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และยานยนต์

ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางค้าระหว่างไทยกับตุรกี และไทยกับสหภาพยุโรป

- เนื่องจากกระบวนการเจรจาความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับตุรกี และไทยกับสหภาพยุโรป มีความคาบเกี่ยวกัน และตุรกีและสหภาพยุโรปได้ร่วมกันจัดตั้งสหภาพศุลกากร ดังนั้น จึงทำการวิเคราะห์ผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีทั้งสองร่วมกันโดยใช้แบบจำลอง GTAP และได้แบ่งการวิเคราะห์ตามความเป็นไปได้และลำดับของความสำเร็จในการเจรจา 5 กรณี และในแต่ละกรณีจะแบ่งเป็น 5 สถานการณ์ย่อยตามระดับของการเปิดเสรีสินค้าเกษตรที่เหมือนกันของทั้งสองฝ่าย ยกเว้นในกรณีที่ไทยไม่สามารถทำความตกลงการค้าเสรีกับทั้งตุรกี และ EU จะมีสถานการณ์ย่อยเดียว

- ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ไทยได้รับผลประโยชน์จากการทำความตกลงการค้าเสรีกับตุรกี และสหภาพยุโรปทั้งสองประเทศมากที่สุด รองลงมาคือ สหภาพยุโรป ในขณะที่ตุรกีแทบจะไม่ได้ผลประโยชน์เลย ถ้าหากไทยทำความตกลงการค้าเสรีกับตุรกีเพียงอย่างเดียวประโยชน์ที่ได้รับจะลดลงมาก เมื่อดูผลกระทบรายสาขา สินค้าอุตสาหกรรมไทยจะได้รับผลกระทบเชิงบวกมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มที่เหลือได้รับผลกระทบเชิงลบโดยเฉพาะในสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร สหภาพยุโรปมีผลกระทบรายสาขาที่คล้ายคลึงกับกรณีของไทย แต่ขนาดของผลกระทบน้อยกว่า ในทางกลับกันสาขาอุตสาหกรรมเกษตรของตุรกีได้รับผลประโยชน์มากที่สุด และสาขาอื่นได้รับผลกระทบน้อยมาก
- ลำดับของการเปิดเสรีทางการค้าไม่ได้ส่งผลอะไรมากนักต่อผลกระทบต่อไทย ตุรกี และสหภาพยุโรป นอกจากนี้ สหภาพยุโรปได้รับผลประโยชน์มากกว่าจากการปกป้องสินค้าเกษตร และสินค้าเกษตรได้ผลกระทบเชิงบวกภายใต้การปกป้องชัดเจน
- ในกรณีของไทยไม่สามารถบรรลุความตกลงการค้าเสรีกับทั้งตุรกี และสหภาพยุโรป แต่ตุรกีสามารถทำความตกลงการค้าเสรีกับมาเลเซียได้นั้น ผลกระทบต่อไทยมีไม่มาก
- ดังนั้น แบบจำลอง GTAP แสดงให้เห็นว่าไทยรับได้ประโยชน์มากที่สุดจากการเปิดการค้าเสรีกับทั้งตุรกี และสหภาพยุโรป โดยสินค้าอุตสาหกรรมจะได้รับประโยชน์มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องหามาตรการสนับสนุนเพื่อช่วยให้สาขาอื่นๆ สามารถปรับตัวได้ ดังนั้น สาขาอุตสาหกรรมเกษตรจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเจรจากับตุรกี

การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรม

การเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุน และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านสารสนเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกระบวนการผลิตให้เป็นลักษณะของเครือข่ายในการผลิต (Production Network) โดยมีการกระจายกระบวนการผลิตไปยังที่สามารถลดต้นทุนการผลิต และเข้าถึงตลาดต่างๆ ได้ง่ายขึ้น กรอบความคิดเรื่องห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain: VC) ซึ่งศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรมต่างๆ ของการผลิต ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะอาศัยความสามารถที่แตกต่างกันและสามารถที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มได้ต่างกัน จะมีประโยชน์อย่างมากในการวางกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาคการผลิตของไทย และกำหนดทำสำหรับการเจรจาความตกลงการค้าเสรีของไทยต่อไป

จากวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันรายสินค้าของไทยและตุรกีโดยใช้ Revealed Comparative Advantage (RCA) และ Trade Specialization Index (TSI) ในระดับพิกัด (HS Code) 2 4 และ 6 หลัก และผลการศึกษาจากแบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) ได้แสดงให้เห็นว่ามูลค่าเพิ่มของกลุ่มสินค้าได้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง การศึกษานี้ได้คัดเลือกอุตสาหกรรมสำหรับการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าได้ดังนี้

อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก ได้แก่

- อุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยการจัดหาวัตถุดิบ ส่วนประกอบ การผลิต การขายและการตลาด จากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์แบบส่งเสริมกัน ในทุกส่วน โดยไทยได้เปรียบในส่วนของวัตถุดิบทั้งที่เป็นน้ำยางชั้นและยางแผ่นรมควัน และยางสำหรับรถยนต์ มอเตอร์ไซด์ และเครื่องบิน ในขณะที่ตุรกีจะมีความสามารถในการแข่งขันในส่วนของผ้าใบจากใยสังเคราะห์ และยางสำหรับรถแทรกเตอร์ ไทยและตุรกีแข่งขันกันในส่วนของการยางสำหรับรถบรรทุก
- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้นสายโอเลฟินส์ เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องมีการลงทุนสูง และต้องอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบเนื่องจากต้นทุนในการขนส่งสินค้าสูงมาก กิจกรรมในการผลิตที่สำคัญประกอบด้วย การสำรวจและผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ การกลั่นและแยกก๊าซธรรมชาติ การผลิตปิโตรเคมีขั้นต้น และต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมการผลิตปิโตรเคมีขั้นกลาง อุตสาหกรรมพลาสติก และผลิตภัณฑ์ การสำรวจเป็นส่วนที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงที่สุดซึ่งทำโดยบริษัทต่างชาติในขณะการผลิตสินค้าปิโตรเคมีขั้นต้นเป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาเต็มที่แล้ว บริษัทผู้นำในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้น คือ บริษัทไทยซึ่งมีอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมีครบวงจร จากการศึกษาพบว่า มีการส่งเสริมกันในช่วงกลางน้ำและปลายน้ำมากกว่า และส่วนใหญ่ไทยได้เปรียบตุรกี
- อุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ ประกอบด้วยกิจกรรมการผลิตที่สำคัญ คือ การออกแบบวิจัย และวิศวกรรมยานยนต์ การเสาะหาวัตถุดิบและการผลิตชิ้นส่วนต่างๆ การประกอบรถยนต์ โลจิสติกส์ การขาย การตลาด และบริการหลังการขาย กิจกรรมส่วนใหญ่ตั้งแต่การเสาะหาวัตถุดิบและการผลิตชิ้นส่วนต่างๆ อยู่ในไทย และไทยมีคลัสเตอร์อุตสาหกรรมยานยนต์ที่สำคัญของภูมิภาคนี้ บริษัทผู้นำจะเป็นเจ้าของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ต่างประเทศโดยเฉพาะจากญี่ปุ่น ในขณะที่ผู้ผลิตไทยจะเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนในระดับ tier-2 และ tier-3 เป็นส่วนใหญ่ จากการวิเคราะห์การส่งเสริมและการแข่งขันของห่วงโซ่มูลค่าไทยและตุรกี พบว่า สินค้าไทยและตุรกีมีทั้งส่วนที่ส่งเสริมกันและแข่งขันกันในยานพาหนะ และชิ้นส่วน ในส่วนของยานพาหนะจะส่งเสริมกันใน มอเตอร์ไซด์ และแข่งขันกันในส่วนรถยนต์ขนาดไม่เกิน 1500 cc และรถกระบะขนาดไม่เกิน 5 ตัน ในส่วนของชิ้นส่วนจะส่งเสริมกันในพวงมาลัย air bag หม้อน้ำ ท่อไอเสีย และแข่งขันกันในส่วนของล้อและเข็มขัดนิรภัย

อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ ได้แก่

- อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยไม้ เริ่มต้นจากการทำป่าไม้ โรงเลื่อย การออกแบบ การผลิตเฟอร์นิเจอร์ โลจิสติกส์ การขาย และการตลาด บริษัทผู้นำส่วนใหญ่คือ บริษัทต่างชาติที่มีความสามารถในการออกแบบ การตลาด และการขาย ในขณะที่บริษัทของไทยอยู่ในส่วนของการจัดหาวัตถุดิบ โรงเลื่อยและการผลิตเป็นหลัก การวิเคราะห์การส่งเสริมและการแข่งขันของห่วงโซ่มูลค่า พบว่า มีการส่งเสริมกันในส่วนของวัตถุดิบ ส่วนประกอบ และตัวผลิตภัณฑ์ ไทยมีความได้เปรียบในเรื่องของการเตรียมวัสดุไม้ แต่การผลิตส่วนประกอบอื่นๆ และผลิตภัณฑ์ตุรกีมีความเท่าเทียมกันหรือเหนือกว่า

- อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ทำด้วยฝ้าย มีกิจกรรมหลักๆ คือ การวิจัยและออกแบบ การผลิตเส้นใย การทอผ้าฝืน การตัดเย็บ โลจิสติกส์ การขาย และการตลาด บริษัทผู้นำในอุตสาหกรรมนี้มักจะเป็นเจ้าของแบรนด์ที่มีความสามารถด้านการออกแบบ การตลาดและการขายซึ่งเป็นบริษัทต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ การผลิตเส้นใยเป็นอีกกิจกรรมที่ต้องอาศัยการวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีขั้นสูงโดยเฉพาะเส้นใยสังเคราะห์ บริษัทไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในส่วนของการทอและการตัดเย็บซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำกว่า ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ามีการส่งเสริมกันในทุกกระบวนการตั้งแต่การปั่นด้าย การทอ การย้อม และการตัดเย็บซึ่งส่วนใหญ่ตุรกีได้เปรียบกว่า แต่ไทยได้เปรียบในเรื่องใยสังเคราะห์ และชุดชั้นในสตรี
- อุตสาหกรรมเคเบิลชนิดที่ใช้สำหรับโทรคมนาคม กิจกรรมที่สำคัญ คือ การทำเหมืองแร่ การทำลวดทองแดงสำหรับสายเคเบิลและฉนวน การผลิตสายเคเบิล การขาย และการตลาด ทั้งสองประเทศไม่มีศักยภาพในการทำเหมืองแร่ กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์แบบส่งเสริมกันคือ การทำลวดทองแดงและฉนวน และการผลิตสายเคเบิล ซึ่งไทยมีความได้เปรียบในส่วนของ การทำฉนวนเท่านั้น ในขณะที่ความสัมพันธ์แบบแข่งขันกันจะพบในอุปกรณ์ชุดหัวเทียนสำหรับยานพาหนะต่างๆ

ส่วนที่ 2: การค้าบริการและการลงทุน

การค้าบริการและการลงทุนระหว่างไทยกับตุรกีเชิงเปรียบเทียบ

และศักยภาพการแข่งขันรายสาขาบริการ

การศึกษาการค้าบริการยังคงใช้กรอบการวิเคราะห์เดียวกันกับการศึกษาการค้าสินค้า แต่การศึกษาการค้าบริการมีข้อจำกัดในด้านข้อมูลโดยข้อมูลของไทยที่ไม่มีรายละเอียดมาก ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงแบ่งสาขาบริการเป็น 10 สาขาตาม BMP6⁵ เท่านั้น ในปี พ.ศ. 2556 ไทยมีมูลค่าการส่งออกด้านบริการเท่ากับ 58,642 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 23 ของโลก ในขณะที่ตุรกีมีมูลค่าการส่งออกด้านบริการในปี พ.ศ. 2556 เท่ากับ 47,159 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นอันดับที่ 28 ของโลก เศรษฐกิจของตุรกีพึ่งพาการส่งออกบริการค่อนข้างน้อย โดยในปี พ.ศ. 2556 มูลค่าการส่งออกภาคบริการมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.73 ของ GDP เปรียบเทียบกับร้อยละ 15.14 ในกรณีของไทย ในด้านการนำเข้าภาคบริการระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2556 ตุรกีนำเข้าด้านบริการโดยรวมเป็นมูลค่า 24,306 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.52 จากการนำเข้าภาคบริการโดยรวมของทุกประเทศ (เป็นอันดับที่ 36 ของโลก) ในขณะที่ประเทศไทยมีการนำเข้าภาคบริการรวมทั้งสิ้น 54,890 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปีเดียวกัน ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 27 ของโลก โดยบริการท่องเที่ยวและขนส่งมีความสำคัญกับทั้งสองประเทศอย่างมาก

การลงทุนโดยตรง (Direct investment) จากชาวต่างชาติที่มาลงทุนในตุรกี และการลงทุนโดยตรงของตุรกีในต่างประเทศมีความผันผวนตลอดช่วง พ.ศ. 2551-2556 ขนาดของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติจะมีขนาดใหญ่กว่าการลงทุนโดยตรงของตุรกีในต่างประเทศมาก ในปี พ.ศ. 2556 การลงทุนโดยตรงสุทธิอยู่ที่ 9,298 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 8 ในขณะที่การลงทุนโดยตรงจากชาวต่างชาติในไทยมีความผันผวนเช่นกัน แต่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน ที่น่าสนใจคือ การลงทุนในต่างประเทศของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีขนาดเทียบเท่าการลงทุนโดยตรงจากชาวต่างชาติในไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 การลงทุนส่วนใหญ่ในตุรกีจะอยู่ในสาขากิจการการเงินและการประกันภัยมากที่สุด รองลงมาเป็นการผลิตก๊าซ เครื่องจักรและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องดื่มและยาสูบ ในขณะที่การลงทุนในไทยการลงทุนในการผลิตในสาขาต่างๆ (Manufacturing products) รองลงมาเป็นกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย และกิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มประเทศยุโรป และญี่ปุ่นเป็นผู้ที่ลงทุนรายใหญ่ที่สุดของตุรกี และไทย ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของประเทศดังกล่าวในห่วงโซ่มูลค่าของตุรกี และไทย นอกจากนี้ จีนได้กลายเป็นผู้ลงทุนโดยตรงรายใหญ่ของไทย

เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าโดยใช้ RCA และ TSI พบว่า กลุ่มสาขาบริการของไทยที่อาจจะมีศักยภาพอย่างมีนัยสำคัญในตลาดตุรกีคือ กลุ่มสาขาการเดินทาง/ท่องเที่ยว ในขณะที่สาขาบริการที่อ่อนไหวของไทยในตลาดตุรกีกล่าวคือ ตุรกีมีศักยภาพการแข่งขันมากกว่าไทยอย่างมีนัยสำคัญมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มการขนส่ง กลุ่มการก่อสร้าง และกลุ่มการบริการส่วนบุคคล วัฒนธรรม และสันทนาการ

⁵ BMP6 ย่อมาจากคู่มือดุลการชำระเงิน ฉบับที่ 6 (Balance of Payments Manual, the 6th edition), โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)

สรุปศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสาขาบริการ

ด้านดุลการค้า	ด้านการส่งออก				
	กลุ่มบริการที่ไทย ขาดศักยภาพ แต่ ตุรกีมีศักยภาพ ($RC_{Ath}<1$ และ $RC_{Atk}>1$)	กลุ่มบริการที่ไทย ขาดศักยภาพ เช่นเดียวกับตุรกี ($RC_{Ath}<1$ และ $RC_{Atk}<1$)	กลุ่มบริการที่ไทยมี ศักยภาพ แต่แข่งขัน ได้ด้อยกว่าตุรกี ($RC_{Ath}>1$ แต่ $RC_{Ath}<RC_{Atk}$)	กลุ่มบริการที่ไทยมี ศักยภาพและแข่งขัน ได้ดีกว่าตุรกี ($RC_{Ath}>1$ และ $RC_{Ath}>RC_{Atk}$)	กลุ่มบริการที่ไทยมี ศักยภาพแต่ ตุรกีขาดศักยภาพ ($RC_{Ath}>1$ และ $RC_{Atk}<1$)
กลุ่มบริการที่ ตุรกีนำเข้า มากกว่าส่งออก ($TSI_{tk}<0$)	(8) การบริการภาครัฐ	(6) การประกันภัยและ บริการบำเหน็จ บำนาญ การเงิน บริการธุรกิจอื่นๆ	(4) ไม่มี	(2) บริการที่ไทย มีศักยภาพในตลาด ตุรกี ไม่มี	(1) บริการที่ไทย มีศักยภาพในตลาด ตุรกีมากที่สุด ไม่มี
กลุ่มบริการที่ ตุรกีส่งออก มากกว่านำเข้า ($TSI_{tk}>0$)	(9) บริการที่อ่อนไหว การขนส่ง การบริการส่วนบุคคล วัฒนธรรม และสันตินาการ การก่อสร้าง	(7) การสื่อสาร โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และ ข้อมูลข่าวสาร	(5) การบริการสุขภาพ	(3) การเดินทาง/ท่องเที่ยว	

ที่มา: มูลนิธิ สวค.

หมายเหตุ: 1) RCA_{th} หมายถึง ค่า RCA ของไทย RCA_{tk} หมายถึง ค่า RCA ของตุรกี TSI_{tk} หมายถึง ค่า TSI ของตุรกี
2) ไม่มี หมายถึง ไม่มีกลุ่มบริการที่มีคุณสมบัติตรงกับกลุ่มนั้น

ผลจากการทบทวนกฎเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องของทางการค้าบริการและการลงทุนของตุรกี และประเด็นที่มีความสำคัญต่อการเจรจาระหว่างไทยและตุรกี

หัวข้อ	รายละเอียด	นัยยะจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
ภาพรวม	<ul style="list-style-type: none"> ประมวลกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการและการลงทุนสำหรับเตรียมการเจรจาความตกลงการค้าเสรีด้านบริการและการลงทุน 	
กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ได้แก่ Foreign Direct Investment Law No. 4875 พ.ศ. 2546 บริษัทที่เป็นเจ้าของโดยชาวต่างชาติทั้งหมด (ร้อยละ 100) สามารถดำเนินการได้ในเกือบทุกภาคเศรษฐกิจ ยกเว้นในกิจกรรมที่มีการควบคุมกฎระเบียบต่างๆ⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> ในปัจจุบันกฎหมายไทยยังไม่อนุญาตให้คนต่างชาติถือหุ้นได้ทั้งหมด แม้ว่าจะมีการใช้นอมนินี้เป็นที่แพร่หลาย ดังนั้น การเปิดเสรีด้านการลงทุน ยังคงต้องมีการกำหนดข้อยกเว้นเช่นเดียวกับที่ทางตุรกีทำอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในการลงทุนในตุรกี ควรต้องมีหุ้นส่วนทางธุรกิจชาวตุรกี เพื่อประโยชน์ทางด้านธุรกิจเป็นสำคัญแม้ว่าจะไม่มีกฎหมายกำหนด
เขตเศรษฐกิจพิเศษหรือเขตปลอดภาษี	<ul style="list-style-type: none"> ในปัจจุบันมีเขตเศรษฐกิจพิเศษ 19 แห่ง จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย Free Zones Law No. 3218 พ.ศ. 2528 และ The Free Zones Regulation พ.ศ. 2536 พื้นฐานในการดำเนินงานเขตเศรษฐกิจพิเศษจะอยู่ในรูปความร่วมมือระหว่างรัฐและหุ้นส่วนจากภาคเอกชน สิทธิประโยชน์หรือมาตรการจูงใจทางการเงิน รวมถึงการยกเว้นการจ่ายภาษีประเทศต่างๆ ได้แก่ ภาษีศุลกากรและอากรที่เกี่ยวข้อง ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม การยกเว้นการเก็บภาษีจากราคาที่ส่งออกนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม มีการยกเว้นสิทธิประโยชน์ที่ได้รับตั้งแต่เริ่มตั้งบริษัท โดยกำหนดให้นักลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับใบอนุญาตการดำเนินงานหลังจากวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีนิติบุคคล สำหรับผู้เข้าพื้นที่ที่ได้รับใบอนุญาตในวันดังกล่าวจะยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้ระยะเวลาในใบอนุญาตจะหมดอายุลง โดยจะต้องเสียภาษีค่าจ้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 	<ul style="list-style-type: none"> ไทยควรใช้ประโยชน์จาก Free Zones เหล่านี้ ในขณะเดียวกัน ไทยควรจัดทำ Free Zone ในลักษณะเดียวกันเพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ไทยควรมีมาตรการสนับสนุนการไปลงทุนในตุรกี เพื่อผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันและใช้ตุรกีเป็นประตูสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคใกล้เคียงกับตุรกีได้

⁶ ตุรกียกเว้นโดยตุรกี ได้แก่ การถ่ายถอดสื่อต่างๆ การบิน การขนส่งทางทะเล การให้บริการไปรษณีย์ การหาปลา การบัญชี-การตรวจสอบภายใน และบริการการลงบัญชี ภาคการเงิน ปีโตรเลียม การทำเหมืองแร่ การค้าขายอสังหาริมทรัพย์ การให้บริการไฟฟ้า การให้บริการทางการศึกษา และการให้บริการของสำนักงานการจัดหางาน

หัวข้อ	รายละเอียด	นัยยะจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
<p>ข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า</p>	<ul style="list-style-type: none"> • อุตสาหกรรมหรือการค้าและการให้บริการที่สามารถดำเนินการในเขตนี้ได้จะต้องผ่านการพิจารณาของ The Supreme Planning Board • ในวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 สหรัฐอเมริกาได้ฟ้องร้องต่อองค์การระงับข้อพิพาทของ WTO ว่าตุรกีได้ดำเนินการมาตรการจำกัดการนำเข้าข้าวจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวไม่สอดคล้องกับข้อตกลง TRIMs เนื่องจากตุรกีกำหนดให้การนำเข้าข้าวจะต้องมีการขอใบอนุญาตการนำเข้าก่อน และยังดำเนินการมาตรการโควตาภาษี (Tariff-rate quota) โดยหากผู้นำเข้าต้องการนำเข้าข้าวในปริมาณที่กำหนดและในอัตราภาษีที่ลดลง โดยมีอัตราเฉลี่ยและประเทศไทยได้ร่วมหารือในกรณีดังกล่าวในฐานะประเทศที่ 3 (Third Party) • ในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2550 องค์การระงับข้อพิพาทของ WTO ได้ตัดสินว่าตุรกีได้ดำเนินการมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงที่เกี่ยวข้องของ WTO ตุรกีและสหรัฐอเมริกาได้มีการเจรจาโดยตุรกีจะต้องดำเนินการตามคำแนะนำและผลการตัดสินดังกล่าว ภายในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2551 ซึ่งต่อมาตุรกีได้ยกเลิกมาตรการที่กำหนดให้ผู้นำเข้าต้องซื้อข้าวในประเทศและได้แจ้งว่าจะไม่มีการนำมาตรการนี้กลับมาใช้อีก 	<ul style="list-style-type: none"> • ไทยควรให้ความสำคัญกับมาตรการในลักษณะที่คล้ายกัน นอกจากนี้ ไทยยังต้องเตรียมรับมือกับการร้องเรียนในลักษณะเดียวกันสำหรับภาคการเกษตร ที่ยังมีส่วนที่ไทยยังต้องการปกป้อง และเน้นการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรไทย ซึ่งเราควรเตรียมรับมือสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมด้วย
<p>กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคการบริการ</p>	<p>สาขาการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดูแลโดย Ministry of Culture and Tourism • เป้าหมาย = รายได้ 60 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และนักท่องเที่ยว 60 ล้านคนต่อปี ในปี พ.ศ. 2566 • กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ กฎหมาย Law for the Encouragement of Tourism มาตรา 2634 เกี่ยวกับการรับใบอนุญาตจากกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว กฎหมาย Property Tax Law มาตรา 1319 เกี่ยวกับการรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับธุรกิจภาคการท่องเที่ยว และกฎหมาย Tourism Incentive Law 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาคการท่องเที่ยวของตุรกีเป็นธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง และรัฐบาลตุรกีได้มีมาตรการสนับสนุนธุรกิจนี้อย่างจริงจัง ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับนักลงทุนไทยที่สามารถเข้าไปในตลาดนี้ที่รองรับนักท่องเที่ยวจากยุโรป รัสเซีย และตะวันออกกลางได้ ในขณะที่เดียวกันตุรกี ก็เป็นคู่แข่งของไทยในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากเหมือนกัน ดังนั้น ไทยต้องมีมาตรการสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็ง มีบุคลากรที่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวชาติต่างๆ และมีการดำเนินการบังคับใช้ และจัดระเบียบผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทั้งไทย และต่างชาติในไทยอย่างจริงจัง

หัวข้อ	รายละเอียด	นัยยะจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
	<ul style="list-style-type: none"> ● มาตรการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการยกเว้นภาษีในสินค้านำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการซื้อสินค้าท้องถิ่นหรือสินค้าภายในประเทศ มาตรการแรงจูงใจในการสนับสนุนเงินสมทบประกันแห่งชาติของนายจ้าง มาตรการจูงใจการลดหย่อนภาษีสำหรับหมวดรายได้ที่กำหนด และมาตรการสนับสนุนในแต่ละเขตการลงทุนทั้ง 6 เขต <p><i>สาขา Medical Tourism</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● มาตรการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการสนับสนุนการเข้าสู่ตลาด มาตรการสนับสนุนการส่งเสริมในต่างประเทศ มาตรการช่วยเหลือการจ้างที่ปรึกษาและมาตรการส่งเสริมการตั้งสาขาของหน่วยงานในต่างประเทศ <p><i>สาขาขนส่ง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การขนส่งทางทะเล <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = General Directorate of the Turkish Maritime Organization และ The Turkish State Railways - กฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องคือ กฎหมาย Cabotage Law มาตรา 815, Ports Law มาตรา 618 อนุสัญญา International Convention on Standard of Training Certification Watchkeeping for Seafarers of 1978 ระบบ The Turkish National Trip Registry และ ระบบ The Turkish International Ship Registry ● การขนส่งทางบก <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = The Ministry of Transport, Maritime and Communications ที่ควบคุมดูแลด้านความปลอดภัย กำหนดเงื่อนไขในการดำเนินขนส่งสินค้า ตัวแทนหรือผู้ประกอบการขนส่ง และการให้บริการ โภคภัณฑ์สินค้า ออกใบอนุญาตขนส่งข้ามพรมแดน The General Directorate of Highways ที่รับผิดชอบการก่อสร้างบำรุงรักษา และดำเนินการเกี่ยวกับถนนและการรถไฟแห่งตุรกี 	<ul style="list-style-type: none"> ● ในส่วนของ medical tourism ไทยควรที่ไปร่วมลงทุนกับหุ้นส่วนชาวตุรกี และสร้างเครือข่ายในการนำลูกค้ามาในประเทศไทย ● สาขาขนส่งเป็นสาขาที่เรามีความสามารถในการแข่งขันน้อยกว่าโดยเฉพาะทางด้านทางทะเล และทางอากาศซึ่งมีสาขาที่มีการค้าเสรีมากอยู่แล้ว ดังนั้น การเปิดเส้นทางการบิน จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่ากำไรหรือขาดทุนอย่างไร ในส่วนของ การขนส่งทางบกน่าจะเป็นการลงทุนทำธุรกิจที่ยากกว่า อย่างไรก็ตาม ต้องมีสนับสนุนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานให้พร้อมสำหรับการทำธุรกิจในตุรกีเพื่อให้สาขาขนส่งของเราสามารถแข่งขันได้

หัวข้อ	รายละเอียด	นัยยะจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
	<ul style="list-style-type: none"> - การลงทุนในภาคขนส่งทางบก เอกชนสามารถเข้าไปประมูลโครงการต่างๆ ของรัฐบาลได้ ● การขนส่งทางอากาศ <ul style="list-style-type: none"> - สายการบินแห่งชาติ = Turkish Airlines - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = The General Directorate of State Airports Authority ดูแลภายในสนามบิน และ The Turkish Aeronautical Information Publication ดูแลเส้นทางการบิน 	
	<p><i>การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย The Public Procurement Law มาตรา 4734 กฎหมาย The Public Procurement Contracts Law มาตรา 4735 และกฎหมาย The Law on Public Procurement Contracts Law มาตรา 5812 53 และ 63 ● กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ 3 ขั้นตอน ● หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการจัดจ้างภาครัฐของตุรกีได้เข้าใกล้มาตรฐานของสหภาพยุโรป ดังนั้น จึงมีความโปร่งใสมากกว่าการจัดซื้อจัดจ้างของไทย ดังนั้น ไทยจึงต้องมีการปรับปรุงให้ระบบนี้อีกมากหากต้องการเปิดเสรีด้านการลงทุน
	<p><i>นโยบายการแข่งขัน</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย The Law on the Protection of Competition มาตรา 4054 และกฎหมาย The Amending Law มาตรา 5728 ● หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = คณะกรรมการด้านการแข่งขัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● เช่นเดียวกับการจัดจ้าง นโยบายการแข่งขันของตุรกีได้เข้าใกล้มาตรฐานยุโรป ในขณะเดียวกันของไทย ยังมีปัญหาเรื่องการบังคับใช้

หัวข้อ	รายละเอียด	นัยยะจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
	<p><i>ทรัพย์สินทางปัญญา</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาในงานศิลปะ ภาพยนตร์ เครื่องหมายทางการค้า การคุ้มครองสิทธิบัตรการออกใบอนุญาตสำหรับเวชภัณฑ์ ฯลฯ ตรวจสอบโดย WTO ● ข้อตกลงระหว่างประเทศ การประชุมหรือสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา เช่น WIPO Copyright Treaty ● หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = Directorate General สถาบันสิทธิบัตร กระทรวงอาหาร เกษตร และปศุสัตว์ ผู้อำนวยการใหญ่ศาลการกระทรวงยุติธรรม The Intellectual and Industrial Property Coordination Board และศาลพิเศษเฉพาะด้านทรัพย์สินทางปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ในปัจจุบัน การเจรจาทางการค้าไทยรับในกรอบของ TRIPS ซึ่งเป็นมาตรฐานนานาชาติขั้นต่ำ อย่างไรก็ตาม ไทยยังมีข้อจำกัดในการยอมรับมาตรฐานที่สูงกว่านี้ เนื่องจากมีปัญหาทางด้าน การเข้าถึงยาที่จะแพงขึ้น เป็นต้น
	<p><i>พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย The Regulation on Bank Cards and Credit Cards กฎหมาย Law on the Protection of the Consumer No. 4077 กฎหมาย Regulation on Distance Contracts และกฎหมาย Law on the Protection of Consumer No. 6502 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยยังต้องพัฒนาความพร้อมในส่วนของ การปกป้องข้อมูล และการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคมากขึ้น
	<p><i>แรงงาน</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การกำหนดให้นายจ้างจ่ายประกันสังคมสมทบร้อยละ 25 เป็นเงินเกษียณ งบประมาณจากรัฐบาลกลางในการจ่ายค่าประกันชีวิตและกรณีเป็นผู้ทุพพลภาพ การจ้างงานผู้หญิง โดยเป็นเงินสมทบจากกองทุนประกันการว่างงาน ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยไม่น่ามีประเด็นปัญหาดังกล่าว แต่จะมีข้อกังวลเรื่องแรงงานต่างด้าวมากกว่า
	<p><i>สิ่งแวดล้อม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมาย Environmental Law กฎหมาย Environmental Impact Assessment Regulation กฎหมาย Environmental Permits and Licenses Regulation กฎหมาย Regulation Concerning the Workplace Opening and Operating License และ กฎหมาย Waste Management General Principles Regulation 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไทยไม่น่ามีประเด็นปัญหาดังกล่าว นอกเหนือจากการบังคับใช้

การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าของบริการ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของภาคบริการ รายงานฉบับนี้ได้คัดเลือกการท่องเที่ยว และการขนส่งซึ่งเป็นสาขาที่คาดว่าไทยมีศักยภาพ และมีความอ่อนไหว ตามลำดับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า และศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งเสริมหรือแข่งขันระหว่างกันของไทยกับตุรกีในบริการทั้งสองสาขาี้ สำหรับการขนส่งจะครอบคลุมถึงการขนส่งทางบก และทางอากาศเท่านั้น เนื่องจากทั้งไทยและตุรกีไม่มีศักยภาพในการแข่งขันในการขนส่งรูปแบบอื่น

- **การท่องเที่ยว** ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญคือ การวางแผนข้อมูลท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง การอำนวยความสะดวกและที่พัก และกิจกรรมท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นบริการที่สำคัญ เนื่องจากการจะเป็นการนำนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ในสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นเพิ่มขึ้น และผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับผู้บริโภคในประเทศ เนื่องจากไทยและตุรกีมีศักยภาพในการแข่งขันใกล้เคียงกันในทุกกิจกรรม และทั้งสองประเทศเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของโลกทั้งคู่ ดังนั้น ความเชื่อมโยงของไทยและตุรกีเป็นลักษณะของการแข่งขันมากกว่า
- **การขนส่ง** จะเกี่ยวข้องกับ ผู้ต้องการสินค้า ผู้ให้บริการด้านขนส่ง และผู้สนับสนุนธุรกิจด้านการขนส่ง ซึ่งการขนส่งจะครอบคลุมทั้งการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร ทั้งไทยและตุรกีต่างมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการให้บริการขนส่งจึงทำให้มูลค่าของภาคขนส่งสูงเมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ ความสัมพันธ์ในภาคบริการขนส่งระหว่างไทยและตุรกีค่อนข้างจะไปทิศทางส่งเสริมกัน กล่าวคือ ตุรกีมีศักยภาพเหนือไทยในการบริการขนส่งอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการขนส่งทางบกและทางอากาศ เนื่องจากผู้ประกอบการของตุรกีมีความเชี่ยวชาญในการให้บริการทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งทางอากาศที่ความนิยมของสายการบินตุรกีนั้นติดอันดับโลกไปแล้ว สำหรับการขนส่งทางระบบรางอาจไม่ได้รับผลกระทบมากนักเนื่องจากถูกผูกขาดโดยรัฐ ดังนั้น การเข้ามาในตลาดนี้จึงทำได้ค่อนข้างยาก

ผลกระทบทางด้านการเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม

- **ผลกระทบทางด้านการเมือง** การประเมินผลกระทบทางการเมืองจะพิจารณาว่า ผลของการทำความตกลงทางค้าเสรีไทย-ตุรกีจะส่งผลกระทบต่อการถ่วงดุลอำนาจของมหาอำนาจทั้งห้ากลุ่ม (ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป รัสเซีย อินเดีย และจีน) อย่างไรบ้าง ในทางด้านยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจเหล่านี้ ไทยและตุรกีอยู่ในสถานะเดียวกัน คือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภูมิภาคที่มหาอำนาจทั้งหลายต้องการใช้ประโยชน์ในการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน การทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีไม่ได้ส่งผลกระทบต่อดุลอำนาจนี้เนื่องจากไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของมหาอำนาจกลุ่มใดโดยตรง ดังนั้น ไม่เกิดผลกระทบด้านการเมืองจากการทำความตกลงการค้าเสรีนี้ นอกจากนี้ ตุรกีมีความเห็นว่าสถานะของรัฐบาลของไทยไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี

- **ผลกระทบด้านสังคม** ในภาพรวมผลกระทบทางเศรษฐกิจเชิงบวกที่เกิดขึ้นจากการทำความตกลงการค้าเสรีจะช่วยให้โอกาสทางสังคม และความยากจนปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม และความยากจนจะไม่ได้หมดไป นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการค้าจะส่งเสริมบทบาทของบริษัทข้ามชาติและบริษัทไทยขนาดใหญ่ซึ่งอาจจะทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำมีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากผู้ที่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดคือกลุ่มผู้ที่มีความพร้อมทางการค้าระหว่างประเทศซึ่งเป็นส่วนน้อยของประเทศ
- **ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม** การศึกษานี้อาศัยการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ที่ปล่อยออกมาจากการผลิต เป็นตัวแทนของการใช้พลังงานและมลภาวะจากการผลิตทั้งหมด หากมีการเปิดเสรีทางการค้าไทย-ตุรกี สาขาการผลิตของไทยที่ก่อให้เกิดปริมาณ CO₂ เพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1) สิ่งทอ 2) เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก และ 3) ประมง ในขณะที่สาขาการผลิตของไทยที่ปล่อยปริมาณ CO₂ ลดลงมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ 2) ผลิตภัณฑ์เหล็กและโลหะ และ 3) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน ดังนั้น ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าหากไทยบรรลุข้อตกลงกับตุรกีจะมี CO₂ เพิ่มขึ้น 223,000 ตันต่อปี ซึ่งแสดงถึงผลกระทบเชิงลบทางด้านสิ่งแวดล้อมจากความตกลงการค้าเสรีดังกล่าว

ส่วนที่ 3: ทำที่การเจรจาความตกลงการค้าเสรีและมาตรการรองรับต่างๆ

ข้อเสนอแนะทำที่และแนวทางในการเจรจาและมาตรการรองรับ

การจัดทำข้อเสนอแนะทำที่และแนวทางในการเจรจาจะเริ่มจากการประเมินความต้องการของผู้ที่เข้าร่วมเจรจาว่ามีความต้องการที่แท้จริงคืออะไร และสามารถที่จะลำดับความสำคัญก่อนหลังของผู้เข้าร่วมเจรจาได้ จากนั้นจำเป็นต้องพิจารณาประเด็นหลักอยู่ 4 ประเด็นคือ 1) ความจำเป็นในการเข้าร่วมการเจรจา 2) ขอบเขตของการเจรจา 3) ทำที่และแนวทางการเจรจา และ 4) มาตรการรองรับการเจรจา

ความต้องการของไทยและตุรกีและลำดับความสำคัญ

ไทยเห็นความสำคัญของการเปิดตลาดใหม่เป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเป็นพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าให้เชื่อมโยงกับตุรกี และอาศัยตุรกีเป็นทางเลือกสำหรับการเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปโดยอ้อมอีกทางหนึ่ง และท้ายสุดเป็นการใช้ตุรกีเป็นประตูไปสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคที่ได้มีความเป็นไปได้มากขึ้น จากโครงการพัฒนาเครือข่ายสายเอเชีย ทั้งนี้ภาคธุรกิจของไทยให้การสนับสนุนและมองเห็นโอกาสในการเปิดเสรีการค้ากับตุรกีในขณะเดียวกัน ตุรกีก็ต้องการที่จะเปิดตลาดใหม่ ลดการพึ่งพาสหภาพยุโรปที่กำลังซบเซา และรัสเซียกำลังประสบปัญหาวิกฤตการณ์ค่าเงินรูเบิลและต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนในฐานะสมาชิกสหภาพศุลกากรกับสหภาพยุโรป นอกจากนี้ยังสนใจเรื่องการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า และอาศัยไทยเป็นประตูสู่ภูมิภาคอาเซียน

ความจำเป็นในการเข้าร่วมเจรจา และขอบเขตของการเจรจา

จากการประเมินผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี ในมิติต่างๆ ได้แก่ ผลกระทบในระดับมหภาค ผลกระทบในระดับสาขา ความเชื่อมโยงของสาขาการผลิต ความเร่งด่วนของการเปิดการค้าเสรี และความต้องการของภาคธุรกิจไทยแล้ว พบว่า ผลกระทบเชิงมหภาคเป็นบวก แม้ว่าจะมีมูลค่าการค้าขายระหว่างไทยกับตุรกีน้อยในปัจจุบัน ผลกระทบรายสาขามีทั้งที่เป็นเชิงบวกและเชิงลบ แต่ผลกระทบเชิงบวกในภาพรวมมีมากกว่า การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงด้วยห่วงโซ่มูลค่า พบว่าในสินค้าเดียวกัน ไทยและตุรกีมีความสามารถที่แตกต่างกัน และมีสินค้าหลายรายการที่อยู่ในสาขาเดียวกันแต่อยู่กันคนละกลุ่มทำให้มีตลาดที่แบ่งแยกกันชัดเจน ดังนั้น ไม่สามารถประเมินผลกระทบได้ อย่างไรก็ตาม ความเร่งด่วนในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีและความต้องการของภาคธุรกิจล้วนสะท้อนถึงความจำเป็นทางด้านยุทธศาสตร์ทางการค้าและความต้องการให้จัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี ดังนั้น รายงานการศึกษานี้มีความเห็นว่า ไทยควรเข้าร่วมเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับตุรกี โดยสนับสนุนให้เกิดการค้าระหว่างไทยและตุรกีมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปด้วย และมีมาตรการสนับสนุนการปรับตัวของสาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้วย จากประสบการณ์การทำความตกลงการค้าเสรีที่ผ่านมาของไทยและตุรกี และความพร้อมที่มากกว่าของภาคอุตสาหกรรม จึงเห็นควรว่า ดังนั้น ขอบเขตของการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีควรครอบคลุมการค้าสินค้า เพียงอย่างเดียวก่อน และทำการเจรจาต่อเนื่องในการบริการ และการลงทุนถ้าทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกัน

ท่าทีในการเจรจาระหว่างไทยและตุรกี

การค้าสินค้า

ในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีด้านการค้าสินค้า จะต้องมีการแบ่งกลุ่มสินค้าตามระดับความสามารถในการแข่งขัน และนโยบายทางการค้าของตุรกี ซึ่งสามารถแบ่งสินค้าออกเป็น 9 กลุ่มได้ดังนี้

การจัดกลุ่มสินค้าไทยและตุรกีตามศักยภาพในการแข่งขันและความต้องการปกป้องและสนับสนุนสินค้า

	สินค้าไทยที่มีศักยภาพ	สินค้าไทยที่อ่อนไหว	สินค้าไทยที่ไม่ได้รับผลกระทบ
สินค้าที่ตุรกีต้องการปกป้อง	<p>กลุ่มที่ 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - หมวดเบนซินและสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของแรงงาน - พลาสติก - วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ยาง - จักรยานยนต์ - รถแทรกเตอร์ - ยานพาหนะ 	<p>กลุ่มที่ 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลไม้ เช่น ส้ม แอปเปิล ถั่วบด แอปริคอตแห้ง ผลพิกแห้ง และเฮเซลนัท - สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม - หมวดวัตถุหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับกัมมันตภาพรังสี แร่ยูเรเนียม - ไอโซโทป เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู เครื่องฉายแสง X-rays - อุปกรณ์โทรคมนาคม - เครื่องจักร และสินค้าที่เกี่ยวข้อง - เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องดูดฝุ่น เตารีดไอน้ำ - อุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิด - เส้นด้ายฝ้าย 	<p>กลุ่มที่ 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากนม - สัตว์น้ำ - ปลา และเนื้อสัตว์แปรรูป - เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ - ผลิตภัณฑ์ยาสูบ - หนังสือ - เครื่องวัดหรือเครื่องตวงที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายของตุรกี (Non-Metric or Double Standard) - หมวดดิน ไม้ ก้าน ฟาง ปุยธรรมชาติสำหรับการเกษตรกรรม - รังไข่ของหนอนไหม (Spawn of Silk-Worm) - ปุย - ธนบัตรและสินค้าที่เกี่ยวข้อง - เครื่องบนพลเรือนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง - หมวดสินค้าที่เกี่ยวข้องกับแผนที่ - สารทดแทนน้ำตาล - สัตว์และพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ - ปิโตรเลียม ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม - น้ำมันประกอบอาหารบางชนิด และ ผักอื่นๆ - ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน - สินค้าหัตถอุตสาหกรรม - รองเท้า - ไม้ขีดไฟ - กรอบแว่นตา - กระเป๋าถือ - ด้ายและไหม - สารทำลาย

	สินค้าไทยที่มีศักยภาพ	สินค้าไทยที่อ่อนไหว	สินค้าไทยที่ไม่ได้รับผลกระทบ
สินค้าที่ตุรกีต้องการสนับสนุน	กลุ่มที่ 4: N.A.	กลุ่มที่ 5: - สินค้าภายใต้ข้อตกลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ - เครื่องจักรที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิต	กลุ่มที่ 6: - เวชภัณฑ์ - เยื่อกระดาษที่ทำจากไม้ - ซีเมนต์ - ผลิตภัณฑ์ที่มาจากสัตว์
สินค้าที่ไม่สามารถระบุความต้องการของตุรกีได้	กลุ่มที่ 7: 87, 52*, 55*, 54*, 57*, 61*, 29, 40 และ 39	กลุ่มที่ 8: 84, 85, 94, 08, 57, 60, 61, 62, 63, 87*, 29*, 52*, 54*, 55*, 56*, 58*, 27* และ 44*	กลุ่มที่ 9: สินค้าที่เหลือทั้งหมด

ที่มา: มูลนิธิ สวค.

หมายเหตุ: “*” หมายถึง สินค้าในพิภพที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมที่ถูกคัดเลือกสำหรับการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าในระดับพิภพ 4-6 หลัก (ได้แก่ ยานยนต์ และชิ้นส่วน ปิโตรเคมีขั้นต้น ยางรถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ไม้ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม และสายเคเบิล) และสามารถกำหนดได้ว่าเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีทั้งศักยภาพและความอ่อนไหว

สินค้า 9 กลุ่มดังกล่าวจะมีนัยยะต่อการเจรจาการค้าสินค้าที่แตกต่างกันสำหรับประเด็นการค้าต่างๆ

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจาทั่วไป

- ควรเจรจาเปิดเสรีในสินค้าที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก หรือไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ให้มากที่สุด
- ควรมีมาตรการรองรับเพื่อให้สินค้าที่ได้รับผลกระทบให้มีเวลาได้ปรับตัวอย่างเหมาะสม
- ควรเป็นมาตรการทางการค้าที่โปร่งใส ชัดเจน และลดความยุ่งยากตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามมาตรการทางการค้านั้น
- ควรเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตสินค้า และระดับการพัฒนาของประเทศ นอกจากนี้ ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
- ควรเป็นมาตรการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลโดยองค์การการค้าโลก มาตรการที่มีผลต่อการกีดกันทางการค้าไม่ว่ารูปแบบใดต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก ในขณะที่มาตรการที่ส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าควรที่จะช่วยให้มีการเปิดเสรีมากกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจารายประเด็น

ประเด็นทางการค้า	กรอบท่าทีในการเจรจา
แนวทางในการปรับลดภาษี	<ul style="list-style-type: none"> ● Early Harvest หรือ Fast Track ที่จะลดอัตราภาษีโดยเร็วที่สุด ได้แก่ กลุ่มที่ 4 ● Normal Track เป็นกลุ่มที่มีการตกลงให้มีการลดอัตราภาษีตามตารางปกติ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 3 6 7 และ 9 ● Sensitive Track เป็นกลุ่มที่ต้องการปรับตัวมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มที่ 2 5 และ 8
มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs): มาตรการจำกัดปริมาณ (Quantitative measure)	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรต้องย้ำให้ชัดเจนว่าต้องการให้มีการลด หรือยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก เช่น โควตาอัตราภาษีมีทั้งที่เป็นสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป รวมทั้งสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ สารอะครีโลไนไตรล์ (Acrylonitrile) และคอมเพรสเซอร์ ซึ่งกำหนดให้เฉพาะบางประเทศ แต่ไทยไม่ได้รับโควตาอัตราภาษีนี้ เป็นต้น

ประเด็นทางการค้า	กรอบท่าทีในการเจรจา
	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องแก้ไขอุปสรรคทางการค้าให้กับอุตสาหกรรมไทยให้มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ในปัจจุบัน สินค้าสิ่งทอที่ผลิตจากเส้นใยประดิษฐ์ยังคงประสบอุปสรรคจากมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) และมาตรการ Safeguard ในปี พ.ศ. 2551 ● กำหนดให้มีมาตรการสำหรับสินค้าอ่อนไหวของไทยสำหรับสินค้าในกลุ่มที่ 2, 5 และ 8 เช่น การกำหนดโควตาอัตราภาษีสำหรับสินค้าในกลุ่มนี้ ภายใต้ข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก
กฎถิ่นกำเนิดสินค้า	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนดกฎถิ่นกำเนิดสินค้าต้องสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตของไทยในสาขาต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>กฎ Wholly Obtained</u> ใช้กับสินค้าปฐมภูมิที่ไม่มีกระบวนการแปรรูป หรือมีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน ○ <u>กฎ Non-Wholly Obtained</u> ต้องมีการพิจารณาว่ามี Substantial Transformation หรือไม่ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น <ul style="list-style-type: none"> ■ วิธี Change-in-tariff-heading ควรใช้กฎที่ให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับตอน ถ้าสินค้าที่ไทยมีห่วงโซ่มูลค่าในการผลิตสินค้านั้นยาว แต่ถ้าหากเป็นสินค้าที่มีห่วงโซ่มูลค่าไม่ยาวพอ ให้ใช้การเปลี่ยนแปลงในระดับประเภท ■ วิธี Process operation ต้องเป็นสินค้าที่มีกระบวนการผลิตชัดเจน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนในการผลิตบ่อย เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการเปลี่ยนแปลงภายหลัง ○ <u>กฎ Cumulation of Origin</u> ควรใช้กับสินค้าที่ไทยและตุรกีมีลักษณะส่งเสริมกัน เช่น สินค้าที่ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยห่วงโซ่มูลค่าในบทที่ 9 กล่าวคือเป็นสินค้าที่ตุรกีและไทยมีความสามารถในการแข่งขันที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น การนำเข้า ฝ้าย เหล็กและอัญมณี มาผลิตในไทย และส่งกลับไปขายที่ตุรกี เป็นต้น โดยมีการกำหนดให้มีสัดส่วน Regional Value Content (RVC) ที่ร้อยละ 40 ตามประเภทของอุตสาหกรรมตามความตกลงการค้าเสรีที่ผ่านมาของไทย ○ <u>กฎ Product Specific Rule</u> เป็นกฎที่ไทยต้องการใช้กับสินค้าบางรายการโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยต้องการที่จะใช้กฎ two-step backward เพื่อที่จะสามารถทำการทอและฟอกย้อมในไทย และส่งไปขายตุรกี หรือส่งผ่านไปยุโรปได้ ● กฎถิ่นกำเนิดสินค้าต้องมีความชัดเจนโปร่งใส และเท่าเทียมกัน มีขั้นตอนการใช้ที่ไม่ยุ่งยากและไม่เพิ่มภาระต้นทุนให้กับผู้ประกอบการไทยมากเกินไป
กระบวนการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการศุลกากรต้องมีความชัดเจน สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และเท่าเทียมกันสำหรับทุกประเทศ และเท่าเทียมกันสำหรับชาวตุรกี โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามหลักสากล ● มีความร่วมมือกันในการในพัฒนากระบวนการศุลกากรให้ดียิ่งขึ้น และร่วมกันอำนวยความสะดวกสำหรับการนำเข้าและส่งออกของทั้งสองประเทศเพื่อให้การค้าระหว่างไทยกับตุรกีทำได้ง่ายยิ่งขึ้น
มาตรการเยียวยาทางการค้า	<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนให้มีมาตรการเยียวยาทางการค้าสำหรับสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นมากเกินไปจนทำให้การผลิตสินค้าในประเทศได้รับผลกระทบได้สำหรับทั้งสองฝ่าย

ประเด็นทางการค้า	กรอบท่าทีในการเจรจา
	<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นให้ความสำคัญกับการใช้มาตรการเยียวยาทางการค้าที่สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก ● ลดอุปสรรคทางการค้าของสินค้าไทยไปยังตลาดตุรกี และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเช่น สินค้าสิ่งทอของไทยได้รับผลกระทบจากเส้นใยประดิษฐ์ในปี พ.ศ. 2551
<p>มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นให้ความสำคัญกับการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เยียวยาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศด้วย ● ควรเป็นมาตรการทางการค้าที่โปร่งใส ชัดเจน มีเหตุผลและลดความยุ่งยาก ตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามมาตรการทางการค้านั้น ● ลดอุปสรรคทางการค้าของสินค้าไทยไปยังตลาดตุรกีและไม่เพิ่มภาระต้นทุนแก่ผู้ส่งออกไทยมากเกินไป ● มีการจัดทำมาตรฐานด้านสุขอนามัยที่ยอมรับร่วมกันสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารต่างๆ
<p>มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นให้ความสำคัญกับการใช้มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าที่สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศด้วย ● ควรเป็นมาตรการทางการค้าที่โปร่งใส ชัดเจน มีเหตุผลและลดความยุ่งยากในกระบวนการตรวจสอบตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามมาตรการทางการค้านั้น ● ลดอุปสรรคทางการค้าของสินค้าไทยไปยังตลาดตุรกีและไม่เพิ่มภาระต้นทุนแก่ผู้ส่งออกไทยมากเกินไป เช่น การตรวจสอบสินค้าในกลุ่มพลาสติกใช้เวลานานมาก เป็นต้น ● มีการจัดทำมาตรฐานสินค้าที่ยอมรับร่วมกันสำหรับสินค้าประเภทต่างๆ
<p>ทรัพย์สินทางปัญญา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เน้นให้ความสำคัญกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศด้วย ● เป็นการคุ้มครองทรัพย์สินปัญญาที่ให้ความสำคัญทั้งเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา และความจำเป็นต้องใช้และสวัสดิภาพของผู้บริโภคอย่างสมดุล เช่น การคุ้มครองสิทธิบัตรยาที่ต้องรักษาผลประโยชน์ของบริษัทผู้ผลิตยา และการเข้าถึงของยาของผู้ป่วยอย่างเหมาะสม ● ส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสมสำหรับทั้งสองประเทศ และลดอุปสรรคทางการค้าที่เกิดจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ● ต้องคำนึงถึงการสร้างสมดุลระหว่าง การสร้าง การคุ้มครอง การนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ และการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยและตุรกีสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

การค้าบริการ

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจาทั่วไป

- ควรเจรจาเปิดเสรีในสาขาบริการที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก หรือไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ให้มากที่สุด
- ควรมีมาตรการรองรับเพื่อให้สาขาบริการที่ได้รับผลกระทบเชิงลบให้มีเวลาได้ปรับตัวอย่างเหมาะสม และมีเป้าหมายในการปรับตัวของสาขาบริการอย่างชัดเจน
- สนับสนุนให้มีมาตรการที่เกี่ยวกับการค้าบริการที่โปร่งใส ชัดเจน และมีขั้นตอนที่ง่าย นอกจากนี้ ยังไม่เป็นมาตรการที่เพิ่มภาระต้นทุนให้กับผู้ให้บริการมากเกินไป
- ควรเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับโครงสร้างการให้บริการ และระดับการพัฒนาของประเทศ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
- ควรเป็นมาตรการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลโดยองค์การการค้าโลก มาตรการที่มีผลต่อการกีดกันทางการค้าไม่ว่ารูปแบบใดต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก ในขณะที่มาตรการที่ส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าบริการควรที่จะช่วยให้มีการเปิดเสรีมากกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก
- ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้บริการในรูปแบบที่ 2 สำหรับการให้บริการท่องเที่ยว และสุขภาพกับนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการชาวตุรกี และการให้บริการในรูปแบบที่ 4 โดยชาวตุรกี เนื่องจากมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคงของชาติด้วย
- สำหรับการให้บริการในรูปแบบที่ 3 ยังคงยึดหลักของกฎหมาย พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว บริษัทที่เป็นต่างด้าว ยกเว้นในกรณีที่มีข้อแลกเปลี่ยนในการเจรจาที่น่าสนใจ โดยตุรกีได้มีการเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติสามารถถือสัดส่วนหุ้นได้ร้อยละ 100 ในหลายสาขาบริการ
- ควรแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการในการพิจารณาเรื่อง ข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) ในคุณสมบัตินักวิชาชีพระหว่างไทยกับตุรกี เพื่อให้การให้บริการในรูปแบบที่ 4 สามารถทำได้สะดวกขึ้น

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจารายประเด็น

ประเด็นทางการค้า	กรอบท่าทีในการเจรจา
บริการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรใช้แนวทางของ WTO เป็นหลัก เน้นให้มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรูปแบบที่ 3 และ 4 มีความโปร่งใส ชัดเจน และสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศ ● ด้วยเหตุผลทางด้านความมั่นคงในปัจจุบัน ควรใช้ความสนใจการคัดกรองนักท่องเที่ยวตุรกีในรูปแบบที่ 2 และผู้เข้ามาให้บริการในรูปแบบที่ 4 ในสาขาบริการท่องเที่ยวด้วย
บริการขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรใช้แนวทางของ WTO เป็นหลัก เน้นให้มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรูปแบบที่ 3 และ 4 มีความโปร่งใส ชัดเจน และสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศ

การลงทุน

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจาทั่วไป

- ควรเจรจาเปิดเสรีด้านการลงทุนในสาขาที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก หรือไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ให้มากที่สุด ซึ่งจะเชื่อมโยงกับความสามารถแข่งขันของธุรกิจนั้น
- ควรมีมาตรการรองรับเพื่อให้สาขาบริการและสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการลงทุน โดยจะต้องให้ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบมีเวลาได้ปรับตัวอย่างเหมาะสม
- ควรเป็นมาตรการด้านการลงทุนที่โปร่งใส ชัดเจน และลดความยุ่งยากตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามมาตรการด้านการลงทุนนั้น
- ควรเป็นมาตรการการลงทุนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และพัฒนาสังคม หรืออีกนัยเป็นมาตรการด้านการลงทุนที่ให้ความสำคัญกับการลงทุนที่สร้างมูลค่าเพิ่มมากให้กับประเทศ
- เป็นมาตรการด้านการลงทุนที่มีความสมดุลทั้งทางด้านการเปิดเสรี การคุ้มครองการลงทุน การส่งเสริมการลงทุน และการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน นอกจากนี้ควรเป็นมาตรการที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของนักลงทุนต่างประเทศ และรัฐที่เป็นฐานของการลงทุน
- ควรเป็นมาตรการด้านการลงทุนที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลโดยองค์การการค้าโลก มาตรการที่มีผลต่อการกีดกันทางการลงทุนไม่ว่ารูปแบบใดต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก ในขณะที่มาตรการที่ส่งเสริมการเปิดเสรีด้านการลงทุนควรที่จะช่วยให้มีการเปิดเสรีมากกว่าที่กำหนดโดยองค์การการค้าโลก
- ในการเจรจาเปิดเสรีด้านการลงทุน ในภาวะเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของตุรกีได้เปิดให้สัดส่วนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติเป็นร้อยละ 100 ได้ในเกือบทุกสาขาธุรกิจยกเว้นสาขาที่มีกำหนดไว้อยู่แล้ว ดังนั้นไทยสามารถกำหนดสาขาที่ไทยต้องการปกป้อง และสาขาที่สามารถเปิดเสรีได้ภายใต้กรอบกฎหมาย พบ. การประกอบกิจการของคนต่างด้าวของไทยเป็นหลัก และเจรจาขอให้ตุรกีเปิดเสรีด้านการลงทุนให้มากขึ้นในสาขาอ่อนไหวของตุรกีที่ไทยสนใจ
- จากกรณีของการละเมิดเรื่อง TRIMs ของตุรกี แสดงให้เห็นว่า ตุรกีสามารถที่จะดำเนินมาตรการเพื่อประโยชน์ของตนเองถ้าจำเป็น แม้ว่าจะต้องละเมิดข้อตกลงก็ตาม ดังนั้น ในทางปฏิบัติในการเจรจาควรจะต้องให้ความสำคัญต่อการระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพด้วย และต้องมีการติดตามดูว่ามี การละเมิดข้อตกลงอยู่เสมอ นอกจากนี้ไทยควรให้ความสำคัญกับข้อสงวนของตุรกีว่าเป็นการปกป้องสาขาต่างๆ ที่มากไปหรือไม่
- เนื่องจากการส่งเสริมการลงทุนของตุรกีอาจจะมีแนวโน้มที่จะลดลงในอนาคต ถ้าหากตุรกีเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ดังนั้น ในการเจรจาการเปิดเสรีทางการลงทุน ควรที่จะมีเงื่อนไขที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในกรณีที่ตุรกีได้เป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรปด้วย

แนวทางในการกำหนดกรอบท่าทีการเจรจาประเด็น

ประเด็นทางการค้า	กรอบท่าทีในการเจรจา
การเปิดเสรีการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> • ตุรกีมีการเปิดเสรีด้านการลงทุนมากกว่า ไทยสามารถใช้ความได้เปรียบนี้ในการต่อรองเพื่อเปิดสาขาการลงทุนอื่นๆ ได้
การคุ้มครองการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> • ให้มีมาตรการที่ชัดเจน เป็นธรรม และโปร่งใส มีกระบวนการระงับข้อพิพาทที่ยืดหยุ่น เป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามแนวทางของ WTO
การส่งเสริมการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> • เนื่องจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของตุรกีจะมีการเปลี่ยนแปลงมาก หลังจากการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปแล้ว จึงควรมาตรการรองรับในความตกลงการค้าเสรีด้านการลงทุน
การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> • ให้ความร่วมมือในการลดขั้นตอนและความยุ่งยากในการลงทุน • ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความช่วยเหลือระหว่างกันไม่น้อยกว่าในกรอบ WTO

มาตรการรองรับความตกลงทางการค้า

หลังจากที่ได้กำหนดท่าทีในการเจรจาสำหรับการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีแล้ว การเตรียมความพร้อมเรื่องมาตรการรองรับการเจรจามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ความตกลงการค้าเสรีเกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ ในการศึกษา นี้ จะเน้นมาตรการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี และมาตรการปรับตัวสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกีเป็นหลัก

มาตรการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี

การส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างไทยและตุรกี

- ส่งเสริมให้ประชาชนของทั้งสองประเทศได้รู้จักกัน และเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้นผ่านการท่องเที่ยว และอาหารไทย ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวในไทยน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และจัดตั้งให้มีร้านอาหารไทยในตุรกีมากยิ่งขึ้น ให้ร้านอาหารไทยแต่ละร้านเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับไทยทั้งทางด้านการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน
- สร้างความสัมพันธ์ทางผู้ประกอบการของทั้งสองประเทศ ผ่านสมาคมธุรกิจไทย-ตุรกี
- ส่งเสริมให้รู้จักวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่าย และส่งเสริมบทบาทชาวไทยมุสลิมในการเชื่อมต่อกับชาวตุรกี

การสนับสนุนให้ตุรกีเป็นฐานการผลิตและกระจายสินค้าของไทย

- จัดตั้งศูนย์ข้อมูลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและการลงทุนในตุรกีภายใต้ BOI และ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งให้ข้อมูลในการจัดตั้งธุรกิจ การลงทุน ระบบภาษี แรงงาน มาตรฐาน และอื่นๆ สำหรับทั้งบริษัทไทย และบริษัทต่างชาติที่มีฐานการผลิตในไทย
- จัดตั้งสาขาของ BOI ในตุรกีเพื่อให้สนับสนุนการลงทุนและสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำ ธุรกิจ และเป็นศูนย์การทำธุรกิจของไทยและตุรกี ในลักษณะเดียวกับ JICA ของญี่ปุ่น ซึ่งจะช่วย อำนวยความสะดวกของนักลงทุนไทย ในการลงทุนในตุรกี และประเทศยุโรปตะวันออก และการติดต่อและประชุมกับนักธุรกิจในตุรกี
- ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น Joint-Venture Merging-and-Acquisition และ ช่วยเหลือในการจัดตั้งสาขาและสำนักงานตัวแทน โดยมีผลประโยชน์ทางด้านภาษี และ สิทธิประโยชน์อื่นๆ

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย

- ปรับปรุงบทบาทของสถาบันเฉพาะทางที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมให้มีบทบาทเป็น Excellence Center ของการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งเชื่อมต่อกับผู้ประกอบการ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และบริษัทข้ามชาติ) ภาคการศึกษา (สถานศึกษาต่างๆ) สถาบันวิจัยต่างๆ และภาครัฐ เพื่อผลักดันให้อุตสาหกรรมไทย มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของสถาบัน เฉพาะทางเหล่านี้เอง นอกจากนี้ตั้งสถาบันเฉพาะทางที่คล้ายกันสำหรับภาคบริการ
- ให้ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับอุปสรรคทางการค้า มาตรฐานใหม่ๆ การพัฒนาและ โครงการของคู่แข่ง แพชั่น แนวโน้มต่างๆ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและความเชื่อต่างๆ โดยเชื่อมโยงกับข้อมูลของ BOI และการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- ร่วมพัฒนาหลักสูตรการศึกษากับภาครัฐ และสถานศึกษาเพื่อสำหรับพัฒนาทักษะที่จำเป็นใน การผลิต การตลาด การขาย การบริหารจัดการ การเงิน ภาษา และเทคโนโลยีต่างๆ
- ส่งเสริมให้มีการจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และมีความเข้าใจเรื่องตลาดในต่างประเทศอย่างแท้จริง
- ส่งเสริมการนำชาวต่างชาติผู้ที่มีความสามารถในด้านต่างๆให้เข้ามาถือสัญชาติไทย โดยได้ สิทธิประโยชน์ต่างๆ (ทั้งที่เกษียณอายุแล้ว และไม่เกษียณอายุ) และข้อมูลที่ดีในการเป็นที่ปรึกษา ให้กับผู้ประกอบการไทย

การส่งเสริมการค้าระหว่างไทย และตุรกี

- สนับสนุนให้ชาวตุรกี ได้รู้จักไทยมากขึ้นผ่านการส่งออกวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และอาหารไทย
- ส่งเสริมให้เงินช่วยเหลือในการจ้างที่ปรึกษาสำหรับการทำวิจัยพัฒนา การขาย และการตลาด การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจับคู่ทางธุรกิจ และการเข้าอบรม และสัมมนาเกี่ยวกับธุรกิจต่างๆ โดยต้องมาเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้กับผู้ประกอบการอื่น ในวงกว้างต่อไป
- สร้างเครือข่ายธุรกิจกับผู้ประกอบการตุรกีโดยตรง

- ขยายช่องทางการค้าใหม่ๆ เช่น E-commerce เป็นต้น
- ให้ความรู้ในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงในการทำธุรกิจต่างๆ เช่น การบริหารอัตราแลกเปลี่ยน และการจัดการเงินเฟ้อ เป็นต้น
- สนับสนุนการใช้เครือข่ายของชาวมุสลิมในการทำธุรกิจกับชาวตุรกี และให้ภาคใต้เป็นศูนย์การค้าไปยังประเทศมุสลิม
- พัฒนาศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานต่างๆให้สามารถทดสอบมาตรฐานของประเทศต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และภาครัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบและรับรอง นอกจากนี้ ภาครัฐควรเจรจาให้เกิดการยอมรับมาตรฐานของแต่ละประเทศร่วมกัน

การจัดทำความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

- ควรเน้นการส่งเสริมการค้าก่อนการเจรจาความตกลงการค้าเสรี เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์ในการใช้ความตกลงการค้าเสรีอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน
- ในการจัดทำความตกลงการค้าเสรีควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น
- สนับสนุนให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การทำความตกลงการค้าเสรี ในภาพรวมและมีการศึกษาผลกระทบระหว่างกันของความตกลงการค้าเสรีต่างๆ
- ศึกษาและจัดทำความตกลงการค้าเสรีที่ทำให้ไทยมีประโยชน์เหนือคู่แข่ง และมองผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีของคู่แข่งว่ามีผลกระทบต่อตลาดของไทยอย่างไร

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการที่สนับสนุนการใช้สิทธิประโยชน์โดยเฉพาะได้แก่ 1) การสร้างความรับรู้เกี่ยวกับความตกลงทางการค้า สิทธิประโยชน์ และการใช้สิทธิประโยชน์ 2) การเข้าถึง และการใช้สิทธิประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว 3) การสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรี และ 4) การติดตามและประเมินผลของการใช้สิทธิประโยชน์ เพื่อปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

การสร้างความรู้เกี่ยวกับความตกลงทางการค้า สิทธิประโยชน์ และการใช้สิทธิประโยชน์

- ให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการเจรจาการค้าเสรีตั้งแต่เริ่มการเจรจา เพื่อให้ได้รับทราบถึงการเตรียมตัว การเจรจา และผลของการเจรจาได้ การมีส่วนร่วมแต่ต้นจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และสามารถได้ใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้มีส่วนร่วมในการเจรจาแต่แรก
- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีตั้งแต่เริ่มมีการเจรจาโดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ต อาทิ website You-tube และ social media
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับประเทศคู่เจรจาของไทยในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ผ่านไปยังสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่เคยส่งออกสินค้าได้รู้จัก และเห็นโอกาสในการทำธุรกิจใหม่ๆ
- จัดการฝึกอบรมและ workshop เกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์ ขั้นตอน และเอกสารประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ ให้กับผู้ประกอบการ และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- การจัดตั้ง Intelligence Unit ในตุรกี เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญในการทำธุรกิจในตุรกี และทราบความเคลื่อนไหวของประเทศคู่แข่ง

การเข้าถึง และการใช้สิทธิประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว

- ให้มีหน่วยงานที่สามารถให้บริการด้านสิทธิประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงในทุกจังหวัด
- จัดระบบการให้สิทธิประโยชน์ในลักษณะของ one-stop service และมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถออกเอกสารที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว
- มีการพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการให้มีความรู้และสามารถให้คำปรึกษากับผู้ประกอบการได้ในเรื่องของการกรอกเอกสาร เช่น เรื่องการระบุถิ่นกำเนิดสินค้า เป็นต้น

การสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรีได้อย่างเป็นรูปธรรม

- มีหน่วยงานทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการทำโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถส่งสินค้าไปขายได้จริงอย่างครบวงจร โดยมีการสนับสนุนทางด้านความรู้ ข้อมูล เงินทุน และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้เข้าร่วมโครงการต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

การติดตาม และประเมินผลของการใช้สิทธิประโยชน์

- จัดตั้งระบบติดตามความคืบหน้าของการใช้สิทธิประโยชน์ และวัดความพึงพอใจในการใช้บริการ
- ประเมินผลจากข้อมูลเป็นรายเดือนและมีการประชุมผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการอำนวยความสะดวกร่วมกับเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด

มาตรการเยียวยาสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี

การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า

- ให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการเจรจาการค้าเสรีตั้งแต่เริ่มการเจรจา เพื่อให้ได้รับทราบถึงการเตรียมตัว การเจรจา และผลของการเจรจาได้ การมีส่วนร่วมแต่ต้นจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ
- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรการความช่วยเหลือจากผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีตั้งแต่เริ่มมีการเจรจาโดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอินเทอร์เน็ต อาทิ website You-tube และ social media
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโอกาสในการทำธุรกิจจากตลาดใหม่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่ได้ทำความตกลงการค้าเสรีด้วยกันแล้ว
- จัดการฝึกอบรมและ workshop เกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์ ขั้นตอน และเอกสารประกอบการขอมาตรการใช้กองทุนให้กับผู้ประกอบการ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การสนับสนุนการเข้าถึงกองทุน

- ให้มีหน่วยงานที่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงในทุกจังหวัด ซึ่งจะช่วยถ่วงดุล และช่วยพัฒนาแผนการปรับตัวของผู้ประกอบการแต่ละรายตั้งแต่ต้นได้ก่อนที่ส่งต่อไปยังกองทุนในฐานะที่ปรึกษา หรือพี่เลี้ยง

- จัดระบบการให้สิทธิประโยชน์ในลักษณะของ one-stop service และมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถออกเอกสารที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว
- มีการพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการให้มีความรู้และสามารถให้คำปรึกษากับผู้ประกอบการได้

การเชื่อมโยงกองทุนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานส่งเสริมผู้ประกอบการอื่นๆ ให้สามารถเข้ามีส่วนร่วมกับโครงการปรับตัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบ และรับช่วงให้การสนับสนุนต่อจากกองทุนหลังจากที่ได้มีการปรับตัวในขั้นต้นแล้ว เพื่อให้ผู้ประกอบการเหล่านี้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น และหาตลาดใหม่ๆ ได้

การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

- จัดตั้งระบบติดตามความคืบหน้าของการใช้สิทธิประโยชน์ และวัดความพึงพอใจในการใช้บริการ
- ประเมินผลจากข้อมูลเป็นรายเดือนและมีการประชุมผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการอำนวยความสะดวกร่วมกับเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด

มาตรการเยียวยาเฉพาะสำหรับสินค้าที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ

วัตถุประสงค์ของมาตรการเยียวยาเฉพาะคือ การช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการในสาขาเครื่องแต่งกาย เฟอร์นิเจอร์ (ไม้) และอุปกรณ์ไฟฟ้า (สายไฟและเคเบิล) สามารถที่จะปรับตัว และแข่งขันได้อย่างเข้มแข็ง โดยให้มาตรการเยียวยาที่แตกต่างกันสำหรับแต่ละบริษัทที่มีความพร้อมแตกต่างกัน ชุดมาตรการเยียวยาหลักของแต่ละสินค้าจะประกอบด้วย มาตรการปรับโครงสร้าง มาตรการสนับสนุนทางการเงิน มาตรการส่งเสริมการตลาดและเปิดตลาดใหม่ และมาตรการให้ความรู้เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันตลอดห่วงมูลค่า โดยมีการแบ่งกลุ่มผู้ประกอบการออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ตามขนาด และความสามารถในการส่งออกดังนี้ 1) ขนาดกลาง-ใหญ่ ส่งออก 2) ขนาดเล็ก ส่งออก 3) ขนาดกลางและใหญ่ ในประเทศ และ 4) ขนาดเล็ก ในประเทศในกลุ่มที่ 4 จะแยกย่อยออกเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP ดังนั้น กลุ่ม 1 จะมีความพร้อมมากที่สุด และกลุ่ม 4 จะมีความพร้อมน้อยที่สุด กลุ่มที่มีความพร้อมมากที่สุดอาจจะต้องการเพียงความรู้เพิ่มเติม ในขณะที่กลุ่มที่ 4 จะได้รับมาตรการเยียวยาแทบทุกอย่าง โดยสามารถสรุปรายละเอียดของโครงการ และงบประมาณสำหรับสินค้าแต่ละประเภทได้ดังนี้

ข้อมูลมาตรการ	สาขาเครื่องแต่งกาย	สาขาเฟอร์นิเจอร์	สาขาอุปกรณ์ไฟฟ้า
จำนวนผู้ได้รับผลกระทบหรือมีความเสี่ยงมากที่สุด	21,601 ราย	2,455 ราย	185 ราย
1. โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้			
ขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> ให้ความช่วยเหลือในการทำแผนปรับโครงสร้างธุรกิจเพื่อนำแผนไปใช้จริง และขอความช่วยเหลือทางการเงิน ติดตามและประเมินผลตลอดช่วงเวลาปรับโครงสร้างโดยที่ปรึกษา 		
งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท)	35.00	12.25	4.55
2. โครงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการปรับตัวของผู้ประกอบการ (เพิ่มเติมจากกองทุน FTA)			
ขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยระยะเวลา 5 ปี เพื่อสนับสนุนแผนการปรับโครงสร้างที่ทำไว้ เป็นส่วนเพิ่มเติมจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กองทุน FTA เป็นต้น 		
งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท)	250.00	87.50	32.50
3. โครงการส่งเสริมการตลาดในประเทศและต่างประเทศ			
ขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการดูงานทางของบริษัทตัวอย่างในการทำตลาดในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนการทำ Business Matching และการเป็นคณะผู้แทนการค้า ส่งเสริมให้เข้าร่วมในงานแสดงสินค้า 		
งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท)	22.13	11.44	3.24
4. โครงการฝึกอบรม และพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ			
ขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> ให้ความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่างๆ สนับสนุนให้ความรู้ในการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศเพื่อเปิดตลาดใหม่ๆ ส่งเสริมให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตลอดห่วงโซ่มูลค่า: การทำวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและเทคโนโลยี การบริหารห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) และโลจิสติกส์ การขาย-การตลาด และบริการลูกค้า และการบริหารจัดการในภาพรวม 		
งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท)	346.81	62.75	5.74
งบประมาณทั้งหมด (ล้านบาท)	653.94	173.94	46.03